

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMALÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI



**FARKLI BRANŞLARDA SPOR YAPAN 10-14 YAŞ GRUBU BİREYLERİN
DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LISANS TEZİ
Serpil YENİAD

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Burhan ÇUMRALIGİL

HATAY 2019

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**FARKLI BRANŞLARDA SPOR YAPAN 10-14 YAŞ GRUBU
BİREYLERİN DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Serpil YENİAD

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Burhan ÇUMRALIĞİL

HATAY 2019

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

FARKLI BRANŞLARDA SPOR YAPAN 10-14 YAŞ GRUBU
BİREYLERİN DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi
Serpil YENİAD

Bu tez aşağıda isimleri yazılı tez jürisi tarafından günü sözlü olarak yapılan tez savunma sınavında oy çokluğu/oy birliği ile kabul edilmiştir.

Tez Jürisi:

Jüri Başkanı:.....(imza)

Üye:(imza)

Üye:(imza)

Bu tez, Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında hazırlanmıştır.

Prof.Dr.İbrahim Halil ÇERÇİ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada pekçok insanın emeği geçti.Öncelikle hayatıma ışık tutan, eğitimimin ve çalışmalarımın her anında bana koşulsuz maddi-manevi destek olan, sevgisini, ilgisini ve her türlü yardımını esirgemeyen, her türlü desteği ile yanımda olup bugünlere ulaşmamı sağlayan başta ablam (Selma YENİAD) olmak üzere ve aileme sonsuz teşekkür ederim.

Uygulama yaptığım okullarda, ölçeklerin uygulanması sırasında bana her türlü konuda yardımcı olan Fatma Durgut'a , okul müdürlerine ve uygulamaya katılıp ölçekleri içtenlikle cevaplayan bütün öğrencilere teşekkür ederim.

Son olarak tez çalışmamda bana bütün olanak ve deneyimlerini sunan, anlayış ve hoşgörüsünü egirgemededen çalışmamın titizlikle yürütülmesini sağlayan, sevgili danışmanım Dr.Öğretim Üyesi Burhan ÇUMRALIGİL ve çok değerli hocalarım Dr.Öğretim Üyesi Mehmet Çağrı ÇETİN, Dr.Öğretim Üyesi Mahmut GÜLLE ve sevgili Nevin ÇETİN 'e vermiş olduğu destek ve harcadığı emekten dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım...

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	II
TEŞEKKÜR.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÇİZELGELER DİZİNİ	VI
ÖZET.....	VII
ABSTRACT.....	VIII
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
2.GENEL BİLGİLER.....	2
2.1.Duygu Kavramı Nedir?.....	2
2.2.Zeka Kavramı Nedir?.....	3
2.3..Duygu ve Zeka ilişkisi.....	4
2.4..Duygusal ZekaTarihçesi.....	6
2.5.Duygusal Zeka.....	8
2.5.1.Duygusal Zeka Modelleri.....	12
2.5.2.Salovey Mayer Modeli.....	13
2.5.3.Bar-on Modeli.....	13
2.5.4.Bar-on 1997 Karışım Duygusal Zeka Modeli.....	14
2.5.5.Goleman Modeli – Bireysel Duygusal Zeka Modeli.....	15
2.5.6..Daniel Goleman Dış Yaşamında Duygusal Zeka Modeli ile Duygusal Yeterlilikler Çerçevesi.....	16
2.5.7.Goleman 2001 Modeli.....	18
2.5.8.Cooper ve Sawaf Modeli.....	19
2.6. 10-14 Yaş Öğrencilerin Özellikleri.....	22
2.7. 10-14 Yaş Psiko-motor Gelişim Özellikleri.....	22
2.8. 10-14 Yaş Bilişsel Gelişim Özellikleri.....	22
2.9. 10-14 Yaş Psikososyal Gelişim Özellikleri.....	23

2.10. 10-11 Yaş Grubu Gelişim Özellikleri.....	26
2.11. Bedensel Gelişim Özellikleri.....	26
2.12..Ergenlik Dönemi ve (12-14 Yaş Grubu) Zihinsel Gelişim Özellikleri.....	27
3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	30
3.1.Araştırma Modeli.....	30
3.2.Araştırmanın Örnekleme.....	30
3.3.Veri Toplama Aracı.....	30
3.4.Verilerin Toplanması ve Analizi.....	31
4. BULGULAR	32
5.TARTIŞMA.....	44
6. SONUÇ.....	46
7.KAYNAKLAR.....	48
EKLER	
EK -1.Kişisel Bilgi Formu.....	55
EK -2.Duygusal Zeka EQ-NED Ölçeği.....	56
EK -3.İzin Belgesi.....	62
ÖZGEÇMİŞ.....	64

ÇİZELGELERDİZİNİ

Çizelge 1.	Katılımcıların babalarının eğitim durumlarına göre dağılımları.....	32
Çizelge 2.	Katılımcıların annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımları.....	32
Çizelge 3.	Katılımcıların spor branşlarına göre dağılımları.....	33
Çizelge 4.	Katılımcıları yaşlarına göre dağılımları.....	33
Çizelge 5.	Katılımcıları cinsiyetlerine göre dağılımları.....	34
Çizelge 6.	Öğrencilerin Ailelerinin Spora Olan İlgilerine Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi.....	34
Çizelge 7.	Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamaları.....	35
Çizelge 8.	Babaları Farklı Eğitime Sahip Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.....	35
Çizelge 9.	Anneleri Farklı Eğitime Sahip Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.....	37
Çizelge 10.	Farklı Spor Branşlarındaki Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.....	38
Çizelge 11.	Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi...	40
Çizelge 12.	Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamaları.....	41
Çizelge 13.	Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanteri Puan Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Testi ile İlgili Bulgular.....	42
Çizelge 14.	Öğrencilerin Duygusal Zeka Envanteri Puan Ortalamalarının Değişkenlere Göre Normallik Testi Değerleri.....	43

ÖZET

Bu araştırmada, “Farklı Branşlarda Spor Yapan 10-14 Yaş Grubu Bireylerin Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi”Hatayilörnekleminde incelenmiştir. Bazı bireysel özelliklere ve ailelere ilişkin değişkenlere bağlı olarak öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri arasındaki anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırma, ilköğretim ikincikademeöğrencilerinin, çeşitlideğişkenlerle ilişkili olarak duygusal zeka düzeylerindeki ilişkiyi saptamaya yönelik betimsel bir çalışma niteliğindedir.

Araştırmanın evrenini 2018 - 2019 eğitim – öğretim yılında Hatay il merkezinde bulunan devlet ilköğretim okullarının 6. 7. ve 8. sınıfına devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. 99 kız,101 erkek olmak üzere toplam 200 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırmada ölçme aracı olarak, Dr. Demirali Y. Ergin, Dr. Esra işmen,Dr.Nilüfer Özabacı tarafından geliştirilen EQ-NED Ölçeği ile araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin bireysel ve ailesel özelliklerine dair bilgileri içeren Kişisel Bilgi Formukullanılmıştır.

Kız öğrencilerin kendi duygularına anlama düzeylerinde erkek öğrencilere göre daha yüksek duygusal zekâ düzeye sahip oldukları söylenebilir. Kız ve erkek öğrencilerin karşısındakinin duygularını anlama ve duyguları yönetme düzeylerinin benzer oldukları söylenebilir. Öğrencilerin yaşları arttıka duygularını yönetme düzeylerinde de artış olduğu gözlenmiştir. Farklı spor branşlarındaki öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir. Anneleri ve babaları farklı eğitim düzeyinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin ailelerinin spora olan ilgilerine göre öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

AnahtarKelimeler: Duygusal Zeka, Cinsiyet, Farklı branş, İlköğretim Okulu

ABSTRACT

ANALYSIS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS OF PEOPLE FROM AGES TEN-TO-FOURTEEN YEARS OLD WHO SPORT IN VARIOUS BRANCHES

In this study, “Analysis of Emotional Intelligence Levels of People From Ages Ten-to-Fourteen Years Old Who Sport in Various Branches” was investigated in Hatay sampling. Significant differences between students' emotional intelligence levels were tried to be determined depending on some personal characteristics and variables related to families.

This research is a descriptive study aimed to determine the relationship between emotional intelligence levels of secondary school students in relation to various variables.

The statistical population of the study consists of the students attending 6th, 7th and 8th grades of state primary schools in Hatay city center in 2018 - 2019 academic year. A total of 200 students, 99 girls and 101 boys, are the sample of the study. As an evaluation tool in the research, EQ-NED Scale which is developed by Demirali Y. Ergin, Dr. Esra Ismen, Dr. Nilüfer Özabacı is used. Additionally, a Personal Information Form prepared by the researcher which contains information about the individual and family characteristics of the students is used.

According to the results of the study, it can be said that female students have a higher level of emotional intelligence in their understanding of their emotions than male students. On the other hand, it can be said that the level of understanding and managing emotions of female and male students is similar. It was observed that the students' level of managing emotions also increased as their age increased. Additionally, the emotional intelligence levels of the students in different sports branches are similar. The emotional intelligence levels of the students whose mothers and fathers have different educational levels are similar. According to the students' families' interest in sports, their emotional intelligence levels are also similar.

Key Words: Emotional Intelligence, Gender, Various branches, Elementary School

1. GİRİŞ

Farklı branşlarda spor yapan 10-14 yaş grubu bireylerin yaptıkları sporlara göre kişilik özellikleri, gelişim düzeyleri, sosyal ilişkileri ve en önemlisi duygusal zekalarına etkisinin incelenmesi ayrıca 10-14 yaş grubu bireylerin yaptıkları spor branşına göre kişilik özelliklerine kattığı etkileri tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.1.Problem Durumu

Hayatın başladığı günden bu yana duyguların anlaşılması ifade edilebilmesi, uygulanan yöntemde insanların eğitim almış olması, bir toplumun uygar yaşantıya ulaşmasında etkili yöntemlerden birisi olarak değerlendirilmektedir. Güncel yaşamımızda annerahmine düştüğü günden bu yana duygusal zekanın gelişmesi yönünde nörolojik araştırmalaryapılmaktadır. Duygusal Zeka Enstitüleri Platformuna göre ebeveynlerin duyguları anlama ve duyguları açıklama yönünde eğitim alması, gündelik yaşamdan dersler çıkarması bu yönde farklılık kazanması bireyin toplumsal gelişimini sağlamkla birlikte aynı zamanda toplumun gelişim düzeyinide etkileyecektir.Duygusal zeka ve duygularıyönetebilme yalnız okul öncesi dönemdeki çocukların değil aynı zamanda okul dönemindekiçocukların da sahip olması gereken önemli bir özelliktir. Duygusal Zeka Enstitüleri Platformu, akademisyenlerin, uzmanların, araştırmacıların ve çeşitli meslek gruplarından bireylerin biraraya gelerek duygusal zeka üzerine teorik çalışmalar yürüttüğü; duygusal zeka ile birlikte farklı disiplinleri inceleyerek kavramların duygusal zeka dinamiklerini saptadığı ve duygusal zekası gelismis insan/toplum profiline giden yolda sosyal projeler üreterek toplumsal sosyal gelişimiartırmayı hedeflediği bir sivil inisiyatifdir (Demir 2007).

2. GENEL BİLGİLER

Goleman'a göre (2006)'a göre, siddete ve suç işlemeye kadar varan süreç, birincive ikinci sınıfta yasıtlarına göre daha fazla saldırgan davranan ve davranışlarınınçevreye olumsuz etkileri kolay kontrol edilemeyen çocuklarla başlamaktadır. Yazar,bu noktada birçok bireyin duygusal korsanlık adı verilen dürtü kontrolü eksikliğınedikkat çekmektedir. Ayrıca yazara göre, sinirlenme esiğı düşük olan, çok çabukhuzursuzlasan çocuklar duygusal açıdan korumasız olurlar. Bu çocuklarsinirlendiklerinde sağlıklı düşünemezler, iyi niyetli hareketleri saldırganlık olarakgörürler; öğrenmiş oldukları saldırıyla karşılık verme alışkanlıklarına geri dönerler.Sinir esiğinin yükseltilmesi ise duygusal okuryazarlıkla mümkün olmaktadır.Bu açıdan bakıldığında çocukluk yıllarında duyguları anlama, ifadeetme ve yönetme açısından bireylerin eğitilmemiş olması, gençlik dönemlerinde bireylerin arasında kargaşaya yol açmakta ayrıca gelecekte toplumda sosyalgüvenliğinin ve düzenin bozulmasına neden olacaktır. Sadece duyguların kontrol altına alınabilmesi için değil aynı zamanda girişimcilik duygusu olan, hayata pozitif bakan, kendisine ve çevresine duyarlıbir neslin yetişmesi çok önem teşkil etmektedir. Gelişen toplumlarda kişilerin en önemliözelliğı empati, sosyal duyarlılık, girişimcilik ve iyimserlikgibi özelliklerin hayat boyu öğrenme felsefesiyle hayatın her alanında yer alması,bireylerin ancak duygusal okur yazar olmasıyla mümkün olacaktır. Bu açıdan değerlendirildiğinde duygusal okuryazarlık toplum çapında sosyal gelişimin temelini oluşturmaktadır (Demir 2007).

2.1. Duygu Kavramı Nedir?

Kişinin ruh halinde biyokimyasal (içsel) ve çevresel etkilerle etkileşiminden doğan kompleks psikofizyolojik bir değışimdir.Kişiye özgü sağlık duyusunu belirleyen temel faktördür ve insanın günlük yaşamında merkezi bir rol oynar.Bu yüzden pek çok bilim dalı ve sanat biçimi tarafından araştırılmıştır (www.filozof.net).

Bir olay, kimse ya da nesnenin insanın iç dünyasında oluşturduğu, uyandırdığı yankı, etki, tepki, izlenim.

2.2. Duygusal Zeka Tanımı

Bilim adamlarının zekayı sadece yeteneklere dayalı olarak yaptıkları araştırmalar sonucunda, zekanın tanımına bireyin çevreye uyumu ve çevresindekilerle ilişkisini de dâhil etmişlerdir. İnsan zekasının kapsam ve işleyişi, mantık ve diğer bilişsel süreçlerle birlikte duygusal süreçleri de içermektedir.

1990 yılında New Hampshire Üniversitesi'nden John D. Mayer ve Yale Üniversitesi'nden Peter Salovey tarafından ortaya atılan duygusal zeka kavramı, 1920 yılında Thorndike tarafından oluşturulan sosyal zeka kavramının temelini dayanmaktadır.

Mayer ve Salovey duygusal zekayı “sosyal zekanın bir formu olarak bireyin kendine ve baskalarına ait duyguları izleyebilme, bunlar arasında ayırım yapabilme ayrıca bu süreçlerden elde ettiği bilgiyi düşünce ve davranışlarında kullanabilmeye yeteneği” olarak belirtmektedirler. Salovey ve Mayer'in duygusal zeka konusunda yapmış (Soloven ve Moyer 2002)'in oldukları çalışmalara göre, “Bireylerin duyguları anlama ve bu duygusal bilgiyi kullanabilme yetenekleri birbirinden oldukça farklıdır. Bireyin duygusal zeka seviyesi, duygusal başarısına ve gelişimine çok önemli katkı sağlar.” Yine Mayer ve Salovey'e göre, “duygusal zeka sadece tek bir özellik veya yeteneği ifade etmez, bireyin kendinin ve baskalarının duygularını değerlendirmeye ayrıca bireyin kendini ifade etmesine katkıda bulunur. Kendilerinin ve karşı tarafın duygularını kontrol etmeye yardımcı olan, bireyin kendi yaşamında motivasyon ve başarıyı kullanmayı sağlayan çok sayıda yeteneklerin bir kombinasyonudur. Duygusal zeka konusundaki çalışmalar, zeka düzeyleri en üst seviyelerde olan bireylerin gerek iş, gerekse özel hayatlarında en iyi olmadıklarını araştırmakla başlamıştır. Harvard Üniversitesi'nden Daniel Goleman, yaptığı araştırmalarla duygusal zeka yeteneklerini iş hayatındaki faktörlerle eşleştirmiş ve konuyu örgüt yaşamına taşımış, bunların sonucunda dikkat çeken sonuçlar elde etmiştir. Goleman, duygusal zekayı beş temel başlıkta toplamıştır. Bunlar;

- a. Benlik Bilinci; bireyi saran duygulardan farkında olması,

- b. Duyguların Kontrolü; duygu yüklü olaylara gösterilen tepkinin kontrol edilmesi, verilen tepkilerin duruma uyum sağlaması,
- c. Kendi Kendini Motive Etmek; hedeflere ulaşmak için duyguların yönlendirilmesi,
- d. Empati; başkalarının ne hissettiğini anlamak,
- e. İlişkiyi Yürütmek; diğerlerinin duygularını yönetmek.

Dünyanın bir çok ülkesinde geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş olan duygusal zeka anketinin düzenleyicisi Haifan Üniversitesinden Dr. Reuvon Bar-On, duygusal zekayı “bireyin çevresinden almış olduğu baskı ve isteklerle başarılı bir şekilde üstesinden gelebilmesinde bireyeyardımcı olacak kişisel, duygusal ve beceriler dizini” şeklinde ifade edilmektedir.

Duygusal zekayı ölçen EQ (Emotional Quotient) yetenekleri IQ yeteneklerinin karşıtı değildir. Günlük yaşamda bu iki kavram etkileşim halinde olduğundan birbirini destekler. Reuvon Bar-On, gerçek zeki insani, sadece “cogtelligent” (bilişsel zekaya sahip) değil aynı zamanda “emtelligent” (duygusal zekaya sahip) olan kişi olarakta anlatmaktadır. Bu tanımların duygusal zeka; bireyin yaşamındaki başarısının belirleyici olarak, öncelikle kendine ait duygularını fark etmesi, duygularını uygun şekilde kontrol edebilmesi, sosyal hayatındaki hedefleri için temel motivasyonunu gerçekleştirebilmesi ile ilişkili bireysel yetenek ve becerilerle, karşısındaki bireylerin hislerini fark etmesi empati kurabilmesi, çevresindeki kişilerle iyi ilişkiler içinde (*Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 12 Yıl : 2002*)56. etkileşim kurabilmekle ilişkili sosyal yetenek ve becerilerin bir uyumudur. Bilim adamları duygusal zekanın IQ gibi “kader” olmadığını, her yaşta geliştirilebileceğini ifade etmektedirler. Bu da duygusal zekanın önemini bir kat daha arttırmaktadır.

2.3. Duygu ve Zeka İlişkisi:

Duyguların, insanların hayatına ilişkin deneyimlerinde yapıcı olmalarına etken rol oynamaktadır. Duyguların sadece zekaya değil aynı zamanda duygusal zekaya da

etkisi olduğu yapılan araştırmalarla ispatlanmıştır. Buna göre, bireyin kendisine ve başkaları ile ilgili duyguları doğru algılaması duygular arasında analiz yapıp, elde ettiği bilgileri duşuncelerine ve davranışlarında bu durumu kullanmaktadır. Duygusal zeka, bireyin sadece özel yaşamına değil, iş yaşamındaki başarisını da belirlemede IQ (Intelligence Quotient) ile ollen zeka kadar önemlidir (Cacioppo ve Gardner 1999 aktaran Acar 2002).

IQ ve duygusal zeka birbirinden ayrı değil aslında aynı özelliğe sahiptirler. Hepimizde akıl, duygusallık ve hassasiyet karışıktır; IQ’su yuksek ancak duygusal zekası duşuk insanların inanışlara karşı göreceliğe önem vermeleri durumuna az rastlanır. IQ ve duygusal zekanın bazı yönleri arasında az da olsa bir bağlantı olmasına rağmen bu bağlantı o kadar kucuktur ki bu durum IQ ile duygusal zekanın birbirinden bağımsız olduğunu ortaya koyar (Goleman 2002).Duygusal zeka, IQ ‘nun karşıtı bir zeka olmayıp ağırlık olarak kullanım oranları kişiden kişiye değişiklik göstermektedir. Kişisel başarı iin her ikisi de gereklidir (Yılmaz 2002).

Aşağıdaki liste, duygusal zeka ve IQ’nun birbirlerini tamamladıklarını göstermektedir.

IQ

Duşunmek,tartmak
Anlamını kavramak
Zaman vesuknet
Gerekveriler
Mantıklayonetilen
Beyninsayarışı
Duşunmek
Kelimelervesayılar
Gemişianlamak
Benmerkezci
Anlayış
Eğitim

EQ – Duygusal Zeka

Birleştirmek
Yeni anlam yaratmak
Acele vesabirsızlık
Yumuşakveriler
Duygusal
Beynin solyarisı
Hissetmek
İsanlarvedurumlar
Geleceğietkilemek
oğulcu
Duygu
Yrek (Brockert veBraun 2000)

Sonu olarak; düşüncelerimiz duygusal durumumuzu etkilemekte duygularımız ise algılarımızı ve hatırladıklarımızı da etkilemektedir (Yaşarsoy2006).

2.4. Duygusal ZekaTarihçesi

Duygusal zeka kavramının ortaya çıkışı, duyguların kontrol odaklı olduğu düşünöldüğünde bu durum Aristo'ya kadar dayanmaktadır. Duygusal zeka duyguları anlama yöntemlerine dayanan bir beceridir. Duygusal zekanın başında yer alan özbilinç, sokrates'in "Kendini Bil" öğretisine dayanmaktadır.

Psikolog Edward L. Thorndike (1930) zihinsel fonksiyonların üç ana başlık altında toplamaktadır. Thorndike'a göre standart zeka testleri sadece soyut zekayı ölçebiliyordu ancak mekanik zeka-nesneler arasındaki ilişkileri gözünde canlandırmak ve fiziksel dünyanın nasıl işlediğini anlayabilmek, sosyal zeka- insanlar arasındaki ilişkilerde başarılı olabilme yeteneğiyle değerlendirilmesi gerekirdi.

Howard Gardner (1983) Aklın Çerçevesleri başlıklı eserinde yedi çeşit zekadan söz etmiştir. Doğal zekanın bilimsel literatürde yer almasıyla sekiz çeşit zekayı inceleyen bilim, kişiler arası zeka ile içe yönelik zeka, duygusal zeka kavramının yayılmasıyla kişisel beceriler ve sosyal etkinlikler yerini almıştır.

Amerika'da Wayne Leon Payne (1985), bir lisans öğrencisi, "A Study of Emotion: Developing Emotional Intelligence; Self- Integration; Relatingto Fear, Pain and Desire (Theory, Structure of Reality, Problem-Solving, Contraction/Expansion, Tuning In/

Coming Out/Letting Go)" başlıklı tezinde duygusal zeka kavramını ele almıştır. Payne'in ardından 5 yıl süresince hiç bir akademik çalışmada duygusal zeka terimine rastlanmamıştır (Hein, 2006). İki Amerikalı psikolog akademisyen, New Hampshire Üniversitesi'nden Peter Salovey ve Yale Üniversitesi'nden John Mayer (1990) duygusal zeka üzerine iki makale yayınlamışlardır. Bu iki akademisyen, duygusal zekayı ölçebilen iki test geliştirmiştir. Salovey ve Mayer çalışmalarını Gardner'ın

Çoklu Zeka Kuramını temel almışlardır.

Duygusal zeka kavramını yayan kişi Harvard Üniversitesi Psikoloji bölümü mezunu Dr. Daniel Goleman olmuştur. Goleman, New York Times dergisinde popüler psikoloji yazılarıyla tanınan bir gazetecidir. Goleman, 1994-95 yıllarında duygusal okur yazarlık üzerine bir kitap yazmayı istemiştir. Bu nedenle okulları ziyaret eden bu yazar, kurumlarda duygusal okur yazarlığı incelerken Salovey ve Mayer'in makalelerine rastlamış kitabın başlığını "Duygusal Zeka" olarak değiştirmeye karar vermiştir(1995). Duygusal zeka kavramının tarihine bakıldığında; Antonio Damasio'nun(1999) kavramın ortaya çıkışındaki yaklaşımları göze çarpmaktadır. Nörobiyolojik yaklaşımın temsilcilerinden olan sinir bilimci Antonio R. Damasio (1999), parçalanmış zihni/zekayı birleştirmede öncü rolü oynayarak, psikolojide "duygusal zeka" kavramının geliştirilmesinde kaynak olmuştur. Damasio (1999), zihnin, duygu ve akıl alanlarının,geçmişinde sanki beyin iki ayrı sinir sistemi barındırdığı ve aralarında hiçbir etkileşimin olmadığı; ayrı bölgelerde, birbirinden ayrı olarak çalışan saf alanlar olduğunu görerek geleneksel görüşe karşı "Descartes'ın Yanılgısı" isimli eseri yazmıştır. Damasio (1999), bu eserde duygu ve dürtülerden bağımsız, bedensiz, bir akıl olamayacağı teziyle akıl- duygu arasındaki zihinsel ve duygusal ilişkiyi açıklamaya çalışmaktadır. Bu nedenle zihnin, beyin etkinliklerine doğrudan bağlı olduğu ve bu durumun beyinden kaynaklandığını savunmaktadır (Kutlusoy 2001).

Duygusal zeka üzerine araştırma yapan diğer iki bilim adamı, Cobb ve Mayer (2000) duygusal zekayı çalışmalarında iki model üzerinde yorum yapmaktadır. Yetenek modeli adını verdikleri birinci modelde, iki bilim adamı duygusal zekayı yetenekler grubu olarak tanımlamaktadır. Duygusal zekanın önemi duygulardan yararlanarak akıl yürütmenin aktif kullanımları üzerinde durmaktadır.İkinci modelde ise Cobb ve Mayer (2000), yetenek modeline göre daha popüler bir yönelimde olup, duygusal zeka yeteneğini sosyal yetenek, kişilik özellikleri ve davranışlarla karıştırarak duygusal zekanın bireyi ulaştırabileceği başarılarla ilişkin gelecek vizyonu sunmaktadır (Arbak ve Çakar 2002).

2.5.Duygusal Zeka

Duygusal zeka; bireysel ve sosyal açıdan bir çeşit yeteneklerin birleşimidir. Bireysel yetenek ve beceriler öncelikle kendine ait duyguları fark edip tanınması, onları uygun şekilde kontrol edebilmesi ve hayatındaki amaçları için özmotivasyonunu gerçekleştirebilmesini kapsamaktadır. Sosyal yetenek ve beceriler karşındaki bireylerin duygularını fark etmesi çevresindeki bireylerle iyi ilişkiler içinde iletişim kurabilmeyi ele almaktadır. Bilim adamları duygusal zekanın IQ gibi "kader" olmadığını, her yasta geliştirilebileceğinden söz etmektedirler (Acar 2002).

Duygusal zeka, kendimizle ve başkalarıyla baş etmeyi kolaylaştıran, duyguları tanıma, anlama ve etkili bir şekilde kullanma becerisi olarak tanımlanmaktadır (Baltaş 2006).

Psikanalizci Erik duygusal zekayı, kişiliğin çeşitli yönlerini başarılı bir şekilde bütünleştirme yeteneği olarak tanımlamış aynı zamanda benlik bütünlüğü olarakta adlandırmıştır (James1997).

Cooper ve Sawafa (1997) göre duygusal zeka; duyguların gücünü ve hızlı anlayışını, insan enerjisini, bilgisini, ilişkileri ve etkisinin bir kaynağı olduğunu anlamak ancak duygusal zeka ile olduğunu idda etmişleridir.

Duygusal Zeka Enstitüleri Platformu; akademisyenlerin, uzmanların, araştırmacıların ve çeşitli mesleklerde çalışan bireylerin bir araya gelerek duygusal zeka üzerine teorik çalışmalar yürüttüğü; duygusal zeka ile beraber farklı kuralları inceleyerek duygusal zeka dinamiklerini tespit etmesi, duygusal zekası gelişmiş insan/toplum profiline giden yolda sosyal projeler üreterek toplumsal sosyal gelişimi artırmayı hedeflediği bir sivil inisiyatiftir. (<http://www.dzeplatformu.org>) Duygusal Zeka Enstitüleri Platformu'nun duygusal zeka tanımı ise:"Bireyin iç ve dış dünya ile barışık ve uyumlu olması; dünyadaki yerini yaşamsal gerçeklikle fark etmesidir." Duygusal Zeka Platformu duygusal zeka kavramının kişilerin gelişimini, yaşama artı değer kazandıran bir olgu olarak değerlendirmektedir (Ural 2001).

1980 yıllarının başında,İsrail kökenli Psikolog Dr.ReuvenBar-On, duygusal zeka kavramını geliştirmeye çalışmış; "Bir kişinin çevresel baskılarla ve taleplerle başa

çıkmak için başarılı olma yeteneğinin; duygusal, kişisel ve sosyal yeteneklerinin bir bütünü olduğunu söylemiştir." (Moller, 1999).

Daniel Goleman, 1995 yılında yayınlanan "Duygusal Zeka" adlı kitabında "Duygusal zekayı kişilerin kendi duygularını anlaması, başkalarının duygularına empati kurması, duygularını hayatını zenginleştirecek biçimde düzenleyebilmesi becerisi" olarak tanımlanmaktadır.

Goleman'a göre, beynin düşünen parçası, beynin duygusal parçasından oluşmaktadır. Beynin duygusal parçaları genelde yaptığımız her şey ile birlikte çalışıyor olması gerek iş hayatında gerekse özel hayatında daha başarılı olması, insanların duygusal zeka yeteneklerine bağlıdır.

Goleman'a göre (1996) duygusal zeka, akıllı olmanın farklı bir şeklidir. Bu özellik, hislerin ne olduğunu ve hisleri kullanarak doğru kararlar vermeyi içermektedir. Bu durum hüzünlü ruh halinin üstesinden gelme ve dürtüleri kontrol etme anlamına gelir. Duygusal zekanın, sadece duygu denetimi veya IQ'nun bir rakibi değil onun tamamlayıcısı ve sinerjik bir şekilde güçlendiricisi olduğu ifade edilmektedir. Duygusal zeka, insanların duygularını veya deşarj olmaları anlamına da gelmektedir. En basit anlatımıyla duygusal zeka duyguların akılcı kullanılmasıdır (Goleman 2003).

Duygusal zeka, aynı DNA hücrelerinin yapıtaşları gibi davranan dört temel maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler ustalıkla zenginleştirilirse, duygusal zekanın temeli olan yetenek ve becerilerin geliştirmesini sağlar. Ancak biyolojik DNA'lardan farklı olarak, duygusal zekanın temeli geliştirilebilir ise duygusal zeka önemli seviyelerde yükseltilebilir. Bu dört temel yapıtaşı, duygusal zeka kavramının temeli olarak tanımlanabilen aynı zamanda psikolojinin öncüleri sayılan New Hampshire üniversitesinden John Mayer ve Yale Üniversitesinden Peter Solovey tarafından tanımlanmıştır. Bu temel taşların her biri duygusal zekanın yeteneklerini taşımaktadırlar. Bunlar hiyerarşik bir sıraya göre dizilmekte ve her basamak, bir önceki basamakla sıkı bağlantılar içindedir. Bu dört yapıtaşı aşağıdaki şekildedir:

1. Duyguyu tam ve doğru olarak kavrayabilme, yorumlama ve tanımlama yeteneği.
2. Gerek duyulduğu ve istendiği zaman duygulara ulaşabilme ya da onları üretebilme yeteneği.
3. Duyguları ve duyguların aktardığı bilgiyi anlama yeteneği.
4. Duygusal ve entelektüel gelişmeyi destekleyecek şekilde güç olacak duyguları düzenleme yeteneği(Weisinger 1998).

Mayer ve Salovey (1990) duygusal zekayı sosyal zekanın bir kolu olarak kişilerin kendine ve başkalarına ait duyguları izleyebilme, bunlar arasında ayırım yapabilme ve bu süreçlerden elde ettiği bilgiyi düşünce ve davranışlarda kullanabilme yeteneği olarak tanımlamaktadırlar.

Mayer ve Salovey (1990) göre “duygusal zeka sadece tek bir özellik veya yeteneği ifade etmemektedir. Kişilerin kendi duygularını ve başkalarının duygularını değerlendirmesine ve ifade etmesine katkıda bulunan, kendi duygularının ve başkalarının duygularını kontrol etmesine yardımcı olan ve kişilerin kendi hayatında motivasyonu ve başarılı olmasını sağlayan çok sayıdaki yeteneklerin bir birleşimidir.

Duygusal zeka, bireyin kendisi ve çevresindekilerin duygularını tanıması, yönetmesi ve duygularını etkili bir şekilde kullanabilme becerisidir. Duygusal zeka bir hayat becerisidir.Yaşamı sadece akılla değil, duygularla işbirliği yaparak yönlendirme ve yürütme becerisidir (Çölaşan 2000).

Duygusal zeka, temel olarak iki becerinin birleşmesidir. Bu becerilerden birincisi “kişisel beceri”, ikincisi “sosyal beceri”dir (Baltaş 1999 Salopek 1998).

Kendi Duygularını Anlama: Kişinin kendi duygularını, güçlü ve zayıf yönlerini, sınırlarını bilmesi ve anlaması olarak ifade edilmektedir. Yüksek seviyede duygusal zekaya sahip bireyler, kendi kişilik özelliklerinin birlikte çalıştıkları insanları doğrudan etkileyeceğinin farkındadırlar bu nedenle kendilerini dürüst olarak değerlendirmektedirler. Kendi kapasitelerini bildikleri için altından kalkamayacakları işlere girmezler; giriştikleri işlerde de ne kadar risk almaları gerektiğini ya da nerede yardıma ihtiyaç duyabileceklerini bilirler.

Karsısındakinin Duygularını Anlama: Başkalarının duygularını anlamaya çalışmak, psikolojik durumlarına göre kendilerini ayarlama yeteneğidir. Özetle kişinin çevresinden haberdar olmasıdır (Kansu 2004).

Duyguları Yönetme: Kişinin duygularını kontrol ederek dürüst ve tutarlı davranması ve değişimlere karşı kendi kendini ayarlayabilmesidir. Örneğin; başarılı bir yönetici, başarısızlıkla karşılaştığında mantıklı ve soğukkanlı davranarak, yapıcı çözümler üretebilmektedir. Kendini yönetebilen bireyler teknolojik, ekonomik yada yönetsel değişikliklere karşı önyargı olmadan yaklaşabilir ve kendini yeni duruma soğukkanlı bir şekilde motive edebilmektedir.

Salovey, Gardner'ın kişisel zeka yetenekleri kavramını da kendi temel duygusal zeka tanımının içine alarak bu yetenekleri beş ana başlık altında toplamaktadır:

1. **Özbilinç:** Kendini tanıma – bir duyguyu hissederken fark edebilme–duygusal zekanın temelidir. Duyguların her an farkında olma becerisi, psikolojik bir sezgiyi kapsamaktadır. Gerçek duygularımızı fark edememek bizi onların insafına bırakmaktadır.
2. **Duygularını tanıyan kişiler,** hayatlarını daha iyi idare ederler; kiminle evleneceğinden hangi işe gireceğine kadar kişisel karar gerektiren konularda kendi düşüncelerinden çok daha emindirler.
3. **Duyguları ifade edebilmek:** Duyguların uygun biçimde yönetme yeteneği, bilinç altı temelinin üstünde gelişir. Kendini sakinleştirme, yoğun kaygılardan, karamsarlıktan, alınganlıklardan kurtulma yeteneğini ve bu açılardan başarısız olmanın sonuçlarını ele almaktadır. Bu yeteneği zayıf olan bireyler sürekli mutsuzlukla mücadele ederken, güçlü olanlar ise hayatın sıkıcı sürprizleri ve terslikleriyle karşılaştıklarında kendilerini daha kolay toparlayabilmektedir.
4. **Kendini harekete geçirmek:** Duyguları bir hedef doğrultusunda toparlayabilmek, dikkat edebilmek, kendine hakim olabilmek ve yaratıcı olabilmek için gereklidir. Duygusal özdenetim- doyumunu erteleyebilme ve ani davranışları zaptedebilme- her başarının altında yatan özelliktir. Tıkanıp kalmamak (akış haline girebilmek) yüksek performans göstermeyi mümkün kılar. Bu yeteneğe

sahip olan kişiler, yaptıkları her işte daha üretken olmakta ve etkili bir rol almaktadırlar.

5. Başkalarının duygularını anlamak: Duygusal öz bilinç temeli üzerinde gelişen diğer bir yetenek olan empati, kişilerarası ilişkilerde olması gereken en temel yeteneklerden biridir. Empatik kişiler başkalarının neye ihtiyacı olduğunu, ne istediğini gösteren belli belirsiz sinyallere karşı daha duyarlıdır. Bu duyarlılık onların insanlarla ilişki içinde olacakları mesleklerde başarılı kılar.
6. İlişkileri yürütebilmek: Kişiler arası ilişkilerde önemli olan bir diğer unsur başkalarının duygularını idare edebilme becerisidir. Bu beceriler popüler olmanın, liderliğin, kişiler arası etkililiğin altında yatan unsurlardır. Bu beceriyi geliştirmiş kişiler, insanlarla sürtüşme yaşamadan bir etkileşimleri sürdürmeye dayalı her alanda başarılı olmakta ve parlak bir sosyal yaşam sürdürmektedirler.

İnsanlar bu beş alandaki yeteneklere sahip olma ve bunları hayata geçirebilme düzeyleri açısından farklılık göstermektedirler; örneğin bazıları kolaylıkla kendi kaygılarını yatıştırabilirken, başkalarını yatıştırma konusunda oldukça beceriksiz olabilmektedir.

Yetenek düzeyinin temelinde sinir sistemi bulunmaktadır; ancak beyin olağanüstü bir esneklikte, sürekli öğrenen bir organdır.

Duyguları ifade etme esnasında yaşanan olumsuzluklar doğru yönde çaba harcayarak telafi edilebilmektedir. (Goleman 2002).

Düşüncelerimiz duygusal durumumuzu etkilerken, duygularımızda algılarımızı ve hatırladıklarımızı etkilemektedir. (Yaşarsoy 2006).

2.5.1..Duygusal Zeka Modelleri : Duygusal zeka kavramı çeşitli modeller geliştirilmiştir. Bu modellerin temel boyutları temel yetenekler ve beceriler görülmektedir.Sırasıyla Mayer ve Salovey'in,

Bar-On'un,Goleman'ın, Cooper ve Sawaf'ın duygusal zeka adı altında

oluşturdukları modeller, yetenek(ability) ve karışık (mix) model olarak iki gruba ayrılmıştır. Mayer ve Salovey'in modeli yetenek modeli olarak değerlendirilirken, diğerlerinin modelleri ise karışık model olarak değerlendirilmektedir.(Acar 2001 Akt Yaşarsoy 2006).

Duygusal zeka teriminin bir çok farklı kullanımı vardır.Duygusal zeka tanımları veya modelleri genelde yetenek üzerine kurulu, yetenekler karışımı veya kişilik özelliklerine göre farklılık göstermektedir. (Mayer 2000). Yetenek üzerine kurulu model, duygusal bilgiyi işleme yeteneğini yansıtan zeka çeşidine, duygusal zeka olarak değinmekte iken (Mayer and Salovey 1997), karışım modeli yetenek faktörlerini ve kişilik özelliklerini birleştirmektedir. (Mayer2000). İki gruba ayrılan duygusal zeka modelleri üzerinde Salovey-Mayer, Bar-on, Goleman ve Cooper – Sawaf çalışmaları sonucu dört temel duygusal zeka modeli ortaya çıkmıştır.

Dört Temel Duygusal Zeka Modeli: Dört temel duygusal zeka modelinin birincisini Salovey ve Mayer modeli yetenek, diğer üç model ise karışım modeli olarak vurgulanmıştır.

2.5.2. Salovey Mayer Modeli: Yetenek Modeli Yaklaşımı: Salovey ve Mayer, duygusal zeka kavramını zeka temelli olarak ele almıştır.Duygusal yeterlilikler olarak adlandırılan kişisel ve sosyal özellikler, Salovey ve Mayer'in zeka temelli yaklaşımlarında duygusal zeka olarak yeniden isimlendirilmiştir.

2.5.3. Bar-onModeli: İsraili Psikolog Revenue Bar-on,duygusal açıdan yeterli olmayı duygusal açıdan sağlıklı olmayla eş değer olarak değerlendirmiş; bireysel gelişime yönelik olarak kişisel ve sosyal özellikler dışında farklı kavramların duygusal zeka kapsamında ele alınması konusunda öncü olmuştur.

Bar-on'a göre duygusal zeka kapsamında ele alınan beceriler: a) Kişiselbeceriler, b)İletişim becerileri, c) Uyumluluk, d) Stresle başa çıkma, e) Genel ruh durumu, f) Öz bilinç, g) Duygu yönetimi, h) Motivasyon'dur.

a) Kişisel beceriler: Duygusal benlik bilinci, kendine güven,

- kendine saygı, kendini gerçekleştirme,bağımsızlık
- b) İletişimBecerileri:Empati,bireylerarasılışkiler,sosyalsorumluluklar
- c) Uyumluluk Boyutu: Problem çözüme, gerçeklik ölçüsü,esneklik
- d) Stresle Başa Çıkma: Stres toleransı, Dürtükontrolü
- e) Genel Ruh Durumu: Mutluluk,iyimserlik
- f) Öz Bilinç: Duygusal bilinç, öz değerlendirme,özgüven
- g) Duygu Yönetimi: Özdenetim, güvenilirlik, vicdanlık, uyumluluk,yenilikçilik
- h) Motivasyon: Başarma güdüsü, bağlılık, iyimserlik (Acar 2001).

2.5.4. Baron 1997 Karışım Duygusal Zeka Modeli: Bar-on'un karışım duygusal zeka modelinin duygusal zeka bileşenleri; içe yönelik fonksiyonlar, kişilerarasıfonksiyonlar, uyumluluk, stres yönetimi, genel ruh halidir.

- A) İçe Yönelik Fonksiyonlar: Kişinin hislerini, duygularını ve düşüncelerini anlamak ve farkında olmaktır. Bu fonksiyonlar aşağıda verilmektedir:
- A1-Duygusal Farkındalık: Kişinin duygularını tanımak ve anlamak
- A2-İddiacılık:Hisleri,inanışlarıvedüşünceleri açıkolarak ifadeetmek
- A3- Özsaygı: Kendine saygı duyma ve kendisinin farkında olma
- A4- Kendini Gerçekleştirme: Kendi potansiyelinin farkında olma ve keyif alabileceği aktivitelerle birlikte olma
- A5-Bağımsızlık:Düşüncelerde ve eylemlerde kendini yönlendirme ve kendini kontrol etme
- B) Kişilerarası Fonksiyonlar: Başkalarının duygularının ve hislerinin farkındaolma ve anlamaktır. Bu fonksiyonlar aşağıdaverilmektedir:
- B1-Empati: Başkalarının hislerini değerlendirme ve farkında olma
- B2-Kişiler arası İlişkiler:Karşılıklı olarak memnuniyet verici yakınlık gösteren ilişkiler kurmak

B3-Sosyal Sorumluluk: İçinde bulunduğu grubun refah seviyesini artırmak için yapıcı hamleler içinde bulunduğu göstermek

C) Uyumluluk: Esnek olmak ve değişen koşullarla kişinin hislerini değiştirmesidir.

Uyumluluk boyutunun içeriğinde aşağıda verilen durumları yer almaktadır.

C1- Problem Çözümü: Kişisel ve sosyal problemleri tanımlamak ve çözüm önerileri getirmek

C2- Gerçekçilik Denemesi: Kişinin algısıyla gerçek arasındaki yanıtı değer biçmek

C3- Esneklik: Değişen koşullara göre bireyin hislerini, düşüncelerini ve davranışlarını düzeltmesi

D) Stres Yönetimi: Stresle mücadele etme ve duyguları kontrol etme

D1- Stres Toleransı: Ters olaylara ve stres dolu durumlara karşı koyma

D2- Dürtü Kontrolü: Dürtüyü erteleme veya karşı koyma ve kişinin duygularını kontrolü

E) Genel Ruh Hali: Olumlu duygular hissetmek ve ifade etmek, iyimser kalmaktır.

Genel ruh hali boyutunun içeriğinde aşağıda verilen durumları yer almaktadır:

E1- Mutluluk: Kişinin hayatından memnun olması ve olumlu duyguları ifade etmesi

E2- İyimserlik: Hayatın parlak yüzüne bakış ve zorlukla yüzleşince olumlu tavrı sürdürmesi

2.5.5. Goleman Modeli – Bireysel Duygusal Zeka Modeli: Goleman (1995), duygusal zeka kavramını anlattığı kitapta kişilerin duygusal zeka modelinden bahsetmiştir.

Goleman'ın kişisel duygusal zeka modeli beş ana duygusal ve sosyal yeterliliğini anlatmaktadır. Bu yeterlilikler aşağıda anlatılmaktadır:

Öz bilinç: Bireyin içinde bulunduğu anda neler hissettiğini bilmesi ve bunu tercih etmeye karar vermesinde kişiye yol gösterecek şekilde kullanmasıdır. Kişinin kendi becerilerine yönelik gerçekçi bir değerlendirme yapmaya ayrıca sağlam temellere dayanan bir özgüven hissine sahip olmasıdır.

Kendine Çekidüzen Vermek: Bireyin duygularını, elindeki işi yapamaması yerine

kolaylaştıracak şekilde idare etmesidir; vicdanlı olma ve hedeflere ulaşmak için bir zevkin tatminini yarına bırakmak;duygusal sıkıntıdan kendini kurtarmakla olur.

*Motivasyon:*Bireyi hedeflerine yönlendirecek ve yol gösterecek, inisiyatif kullanmasına ve gelişmek için çaba harcamasına, başarısızlıklar ve engellenmişlik hissi karşısındasebat etmesine yardımcı olacak duygudur.

*Empati:*Kişilerin karşısındaki insanların neler hissettiğini sezmesi,kendini onların yerine koyup ne hissettiklerini anlaması veya anlamaya çalışmasına empati denir.

Sosyal Beceriler: Bireyin ilişkilerde duyguları iyi idare edebilmesi,sosyal durumları doğru algılaması; kusursuz etkileşim içinde olması, işbirliği ve ekip çalışması için oldukça önemlidir (Goleman 1998).

Goleman'ın,bu modelin iki yıl sonrasında (1998) sunduğu kurumsal duygusal zeka modeliyle iş hayatındaki kişilerin duygusal zekalarını geliştirici çalışmaları aşağıda verilmiştir:

2.5.6.Daniel Goleman Dış Yaşamında Duygusal Zeka Modeli ile Duygusal Yeterlilikler Çerçevesi

*Kişisel Yeterlilikler:*Bu yeterlilikler kendimizi idare etme şeklimizi belirler.

*Özbilinç:*Kendi iç dünyasını, tercihlerini ve sezgilerini bilmek

Duygusal Bilinç: Kendi duygularını ve bu duyguların etkilerini bilmek

Doğru Özdeğerlendirme: Kendi güçlü taraflarını ve sınırlarını bilmek

*Özgüven:*Kendi özelliklerini ve yeteneklerini doğru ve güçlü bir biçimde duyumsamak

*Kendine Çekidüzen Vermek:*Kendi iç dünyasını, kaynaklarını ve taleplerini yönetmek

*Özdenetim:*Yıkıcı duygu ve düşünceleri kontrol altına almak

Güvenilirlik: Doğruluk sınırlarını korumak

Vicdanlılık: Kişisel hislerin sorumluluğunu üstlenmek

Uyumluluk: Değişim karşısında esnek olmak

Yenilikçilik: Yeni fikirlere açık olmak

*Motivasyon:*Hedeflere ulaşmayı sağlayan ya da kolaylaştıran duygusal eğilimlerde bulunmak

Başarma Dürtüsü: Mükemmellik standardını tespit etmek veya yükseltme arayışı

Bağlılık: Grup ya da kuruluşun hedeflerini benimsemek ve uygulamaya çalışmak

İnisiyatif:Fırsat ele geçtiğinde harekete geçmeye hazır olmak

İyimserlik:Engellere ve başarısızlıklara rağmen harekete geçebilmek

Sosyal Yeterlikler:İlişkilerle başa çıkma şeklimizi belirler

Empati:Başkalarının ihtiyaçlarını ve endişelerini anlamak

Başkalarını Anlamak: Başkalarının hisleri ve sorunlarıyla etkili bir biçimde ilgilenmek

Başkalarını Geliştirmek: Başkalarının gelişim taleplerini hissetmek ve yeteneklerini pekiştirmek

Hizmeten Yönelik Olmak: Müşterilerin ihtiyaçlarını önceden görmek, kabul etmek ve karşılamaya çalışmak

Çeşitlilikten Yararlanmak: Farklı insanlar aracılığıyla fırsatları kullanmak

Politik Bilinç: Bir grubun duygusal akımlarını ve güç ilişkilerini okumak

Sosyal Beceriler:Başkalarında istenen tepkileri uyandırmak

Etki: Etkili ikna teknikleri kullanmak

İletişim: Açık bir şekilde dinlemek ve inandırıcı mesajlar yollamak

Çatışma Yönetimi: Anlaşmazlıklarda uzlaşma yoluna gitmek ve çözüm sağlamak

Liderlik: Kişilere ve gruplara ilham vermek

Değişim Katalizörlüğü: Değişimi başlatmak yada önetmek

Bağ Kurmak: Amaca hizmet edecek ilişkileri geliştirmek

İmece ve İşbirliği: Ortak amaçlar doğrultusunda başkalarıyla çalışmak

Ekip Yetileri: Hedefleri oluştururken grup sinerjisi yaratmak

Goleman, kurumsal modelini yenileyerek beş başlığı dörde, alt yirmi beş başlığı yirmiye indirgemıştır. Bu model aşağıda sunulmaktadır.

2.5.7. Goleman 2001 Modeli

Kendiyle İlgili Farkındalık

- Duygusal Farkındalık: Kendi duygularını ve etkilerini farketmek
- Doğru Değerlendirme: Kendi kendinin farkında olmak ve sınırlarını bilmek
- Özgüven: Kendi değeri ve yeteneklerinin farkında olmak

Kendine Çekidüzen Verme

- Duygusal Çekidüzen: Yıkıcı duyguları ve etkileri kontrol altında tutmak
- Şeffaflık: Dürüstlük ve güvenilirlik
- Uyumluluk: Sorunların üstesinden gelmek ve değişen koşullara uyum sağlamak
- Başarı: İçindeki mükemmel standartları karşılamaya yönelik performans geliştirme güdüsü
- Girişimcilik: Fırsatları yakalama ve bunlara karşı harekete geçmek
- İyimserlik: Olaylarda gelişimi görmek

Sosyal Farkındalık

- Empati: Başkalarının duygularını anlamaya çalışmak
- Örgütsel Bilinç: Örgütsel seviyede, mevcut durumu ve politikaları okumak
- Hizmet: Müşterilerin ihtiyaçlarını anlamak ve ihtiyaçları karşılamak

İlişki Yönetimi

- İlham Verici Liderlik: Tamamlayıcı bir rehberlikle motive etmek
- Etki: İkna için çeşitli yöntemler kullanmak
- Başkalarını Geliştirmek: Başkalarının yeteneklerine destek olmak
- Değişim Katalizörlüğü: Yeni bir yöntemle girişimde bulunmak, yönetmek ve sürüklemek
- Çatışma Yönetimi: Anlaşmazlıkları çözmek

- İlişkiGeliştirmek:İlişki ağları geliştirmekve düzenlemek
- Takım Çalışması ve İşbirliği:Ortaklık ve takım oluşturmak

2.5.8.Cooper ve Sawaf Modeli- Dört Köşe Taşlı Model:

Cooper ve Sawaf, kişinin işinde ve hayatında duygusal zeka yeteneği üzerinde durması ve duygusal zeka yeteneğinin geliştirilebilmesi için bir çalışma planı yapılmasını önermektedirler: Bu plan, duygusal zekayı psikolojik çözümlene, felsefeden çıkararak, doğrudan bilime, keşfe ve uygulamaya sokan Dört Köşe Taşlı Model'dir.

- Duyguları Öğrenmek:Duygusal dürüstlük, enerji, geri bildirim ve pratik sezgi
- Duygusal Zindelik: Özvarlık, güven çemberi, yapıcı hoşnutsuzluk,
- Duygusal derinlik: Amaç, sadakat, dürüstlüğü yaşamak, yetki olmadan etki
- Duygusal simya: Sezgisel akış, zaman değişimi,fırsatı hissetmek ve geleceği yaratmak

1- Birinci Köşe Taşı: *Duyguları Öğrenmek*: Duygusal bilgiye ulaşarak duygusal birikimi sağlamak olarak değerlendirilmektedir.

- Duygusal bilgi edinme süreci: Duygusal Zekanın temelini, kelime bilgisini öğrenmek ve duyguların doğuştan gelen bilgeliğinin farkına varmak, ona saygı duymak ve değerlendirme olarak ele alınıyor. Alt bileşenleri şöyledir:

Duygusal Dürüstlük:Beyinden kalbe yönelmek, inanılan ve hissedilen şeyleri doğru kelimelerle anlatılması olarak tanımlanabilir. Kişinin kendisine ve dış çevreye karşı gerçekçi ve güvenilir davranışlarda bulunması duygularını olduğu gibi hissedebilmesi ile olur.

- Duygusal Enerji: Günlük enerji ve gerilim düzeyini anlayabilmek, yönlendirebilmek, dikkati bir şeye veya birisine verebilmek duyguların öğrenilmesi için gereklidir.

- Duygusal Geri Bildirim: Günlük enerji ve gerilim düzeyini anlayabilmek, yönlendirebilmek, dikkati bir şeye veya birisine verebilmek duyguların öğrenilmesi için gereklidir. Ayrıca bu duyguları karşı tarafa da hissettirebilmek ve aktarmak anlamına da gelir.
 - 9- Pratik Sezgi: Bir şeyin varlığını "hissetmek", bir proje veya işlemin karşısında "duygular beslemek" ve "iç duygumuza" güvenebilme ile değerlendirme yeteneğinin, empati desteklenmesi.
- 2- İkinci Köşe Taşı: *Duygusal Zindelik*: Açık olabilmek ve başkalarıyla anlaşabilmek güvenilir ilişkiler oluşturabilmek kendi ve başkaları için iyi düşünceler oluşturabilmek olarak algılanmaktadır. Alt bileşenleri aşağıda sıralanmıştır:
- Öz Varlık: İnsanın kendini dinlemesi ve başkalarıyla iletişim kurmaya değer vermesi güvenli ortamların oluşturulması çok önemlidir. Kişinin kendini ve başkalarını affetme yetisine sahip olmasını gerektirir.
 - Güven Çemberi: Güven, insan çeşitliliğinin ve çatışmalarının yaratıcı olasılıklarına daha kapsamlı değer vermeye başlayabilmemiz için temel oluşturmaktadır.
- Yapıcı Hoşnutsuzluk: Bozucu etkisi olmasına rağmen hoşnutsuzluğun, güven oluşturmak ve iletişim kurmak için farklı fikirlerin kaynağı olduğu rahatlıkla gösterilebilmektedir.
- Esneklik ve Yenilenme: Yeterliliklerin birbirleriyle uyumlu olmaları bireye bir çeşit hareket esnekliği kazandırmaktadır. Ayrıca esneklik merak etme davranışında desteklenmelidir. Yenilenme ise ortamların esnekliğin olabilmesi için dinlenebilme ve öğrenebilme sanatıdır.
- 3- Üçüncü Köşe Taşı: *Duygusal Derinlik*: Kişinin temel karakterini oluştururken, bütünlüğünü ve amacının gelişmesine yardımcı olan bir araç olarak ele alınmaktadır.
- Alt bileşenleri aşağıdaki açıklamalarıyla ele alınmıştır:
- Özgün Potansiyel ve Amaç: Özgün potansiyel ile amacın keşfedilmesi vicdanın

kalpten gelen sesin yönlendirdiği, sorumluluk duygusuyla desteklenen, kararlılık ve cesaretle mümkün olmaktadır.

- Adanmışlık: Zor zamanların ötesini görebilmenin altında yatan etkenlerden biridir. Aktif bir vicdan ve sorumluluk duygusuyla çalışmayı gerektirmektedir.
- Dürüstlüğü Yaşamak: Dürüstlük, duygusal samimiyetin derinleşmesi ve genişlemesi hali olarak görülebilmektedir. Birleştirici bir sürecin işaretidir. Dürüstlük her zaman işler halde bulunmaktadır.
- Yetki Olmadan Etki: Duygusal zeka, yönlendirme veya otoriteden bağımsız olarak doğrudan etki ile ilgilidir.

4) Dördüncü Köşe Taşı: *Duygusal Simya* :Fırsatları hissetmek ve geleceği yaratmak; ön sezisel yeniliği, durumsal değişimi ve akıcı zekayı içeren kuralların değiştirilmesi ve geleceğin yaratılması konusunda daha etkili olunmasını sağlayan faydalı yollardan bazılarıyla tanışılması sağlanmaktadır.

- Sezgisel Akış: Mantığı doğrudan kullanmadan tanımlanan önsezi; duygusal zekayla yakından ilgilidir. Bireyi harekete geçirir ve yetenekleri ileri bir seviyeye gelince önsezisel olacaktır. Önsezi, fırsatları ve gerçeği, ayırtedebilmek adına kalbin dinlenmesidir.
- Düşünsel Zaman Değişimi: Kişinin, çevresindekilerin karşılaştığı şeylerle yüzleşmesine rağmen, keskin içgüdülerle ilgiyle yapılmasını akıllı ve özgün bir şekilde tepki vermesini sağlamasıdır. Bu yolla duygular ve düşünceler zaman içerisinde saplantı haline gelmez.
- Fırsatı Sezinlemek: Duygusal-önsezisel kapasiteleri geniş olasılıklar ve fırsatları hissedebilmek amacıyla yükseltip genişleterek hissetme katalizörlerini geliştirilmeyi gerektirir.
- Geleceği Yaratmak: Geleceğin, gelmesi beklenen bir şey değil, tersine aktif bir gelmesine yardımcı olunması gereken bir şey ayrıca duygusal zekanın bu konuda hayati bir rol oynadığı ifade edilmektedir.

Dönüm noktalarına dikkat edilmeli, keyifli ve eğlenceli yaklaşımlar tercih

edilmelidir (Acar 2001).

2.6. 10-14 Yaş Öğrencilerin Özellikleri:

2.7. 10-14 Yaş Psiko-Motor Gelişim Özellikleri

Çocuklar bu dönemde çarpık bir gelişim eğrisine sahiptirler. Kemikler hızla gelişir. Bu gelişim bazen kısa sürede tamamlanır, sonraduraksar daha sonra da kasların gelişimiyle tamamlanır. Özellikle bireyin kol, bacak ve parmaklarının gelişimi esnasında “sakar” davranabilmektedirler.

Ancak fiziksel gelişim tamamlandıkça ergenin kaslarla koordinasyon ve beceri düzeyi de Artar. Çocuklar genelde bu yaşlarda çeşitli spor alanlarına yönelirler. Bu dönem bedensel yönden çocukların çok enerjik olduğu ve enerjilerini bir alana kanalize etmeleri gereken bir dönemdir.

2.8. 10-14 Yaş Bilişsel Gelişim Özellikleri

Bu dönemde çocuklar tartışmaları bir çok şeye muhalif davranışlar sergiler, düşüncelerini sürekli ifade etmek isterler. Olaylara çok yönlü bakabilmeyi öğrenirler. Bir taraftan resim, müzik, şiir, dans gibi duygu ve düşüncelerini aktarabilecekleri etkinliklere ilgi duyarlar. Ergenlik döneminde bilişsel gelişimin dikkat çeken bir başka özelliği de “Ben merkezciliktir”. Düşünce çakışması olarak ortaya çıkar. “Ben her şeye başa çıkabilirim, bana bir şey olmaz, yetişkinler beni anlamıyor.” gibi ifadeleri kullanmalarının sebebi benmerkezci olmalarıdır. Yani ergenlerin bu dönemde kendilerini büyükler tarafından izlediklerine inandıkları “Hayali seyircileri” vardır. Bu nedenle ergenlerin, başkalarının da kendi davranış ve görünüşleri ile ilgili olduklarını düşünmeleri, ergenlik çağının benmerkezçiliğinden kaynaklanır. Bu durum aynı zamanda karşı cinse yöneltilen davranışlarda da benmerkezcilik görülür. Ayna karşısında iki saat saçını tarayan genç büyük bir olasılıkla kızlarda yaratacağı büyük tepkiyi hayal etmektedir. Duygularının çok özel olduğuna ve ölümsüzlüğüne olan inanç ergenlerin “Kişisel efsanesi” olarak nitelendirilebilir. Benmerkezcilik iki aşamalı bir geçiş ile ortadan kalkar:

Birincisi zihinsel düzeyde kendi düşünceleri ile başkalarının düşüncelerini ayırt ederek, ikincisi duygusal düzeyde başkalarının duygularını kendi duyguları ile bireştirmek.

2.9.10-14 Yaş Psiko-Motor Gelişim Özellikleri

Bu dönemde çocukların kendilerini algılayışı değişmeye başlar. “Kimlik arayışı” içine girerler. Benliklerini yapılandırdıkları bu dönemde yeteneklerinin üstünde başarı ve sosyal beceri beklemek, onların kendilerine ilişkin olumsuz tutumlar geliştirmelerine ve yetersizlik duygusu yaşamalarına neden olur. Aynı zamanda arkadaşlar onlar için çok önemli bir modeldir. Bu nedenle yaşlılarının etkileşimi sosyal yaşamlarının merkezi konumundadır.

Karşı cinsle iletişimleri artar. Duygusal bir dönemde olmalarıyla birlikte özellikle fiziksel görünümleri konusunda çok hassastırlar. (<http://www.tedkayseri.k12.tr/>)

Ergenlikte yetişkinler gibi düşünen çocuklar akıl yürütme, değer geliştirme gibi özelliklere sahip olmaktadır. “Bireyin hayatında önemli bir dönem olan ergenlik birçok araştırmacının ilgisini çekmiştir. Araştırmacılar “ergenlik” kavramına farklı tanımlar getirmişlerdir. “Ergen” kelimesi Batı literatüründe “adolescent” olarak kullanılır bu kelimenin Latincedeki karşılığı büyümek, olgunlaşmak anlamındadır. Günümüzde bireyde izlenebilen hızlı ve sürekli gelişme evresi olarak da tanımlanmaktadır (Yavuzer 1993 Kartal 1999).

Ergenlik dönemini ruh bilimciler; çalkantılı, tedirgin çelişkilerle dolu, hızlı bir büyüme çağı, bağımsızlığa yönelme ve cinsel uyanış dönemi olarak tanımlanmaktadır. Normal her ergen az yada çok bu ruhsal sıkıntıları geçirebilir. Ergenin yeni vücudu, yeni hormonlara, ana baba yerine geçen yeni ilişkilere, yeni değer yargılarına uyumu kolay olmamaktadır. Bu nedenle her ergende çoğu zaman çok farklı tepkiler ve sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Mangır ve Çağatay-Aral 1992)

Ergenlik; bedensel, toplumsal, bilişsel olgunlaşma dönemidir. Bir ergenin başarması gereken yaşam görevleri vardır (Gander ve Gardiner 2001). “Ergenlik dönemi” ülkemizde

kızlarda 10-12 yaş, erkeklerde 12-14 yaşları arasında başlamaktadır (Yavuzer 1994).

Erikson (1963)'un kuramında da kimliğin oluşmasında en kritik dönem ergenlik dönemidir. Ergenlik döneminde ergen kendisinin farklılıklarını daha çok fark etmektedir. Ergenin “ben kimim” sorusuna verdiği yanıt onun kimliğidir. (Kartal 1999).

Ergenin kimliğinin oluşumunda öğretmenlerinin, arkadaşlarının ve ailesinin davranışları bir model olabilmektedir. Ergen bir yandan bedenindeki ani ve hızlı değişimleri anlamaya çalışırken, diğer yandan da bu değişimlere ve çevresine uyum sağlamak zorunda kalmaktadır. Bu zorunluluk ergende kimlik bunalımına neden olmaktadır. Okulda sadece arkadaşlıklar kurulmaz, aynı zamanda toplum daha karmaşık bir durum alır .Bu nedenle sosyal bir kurum olarak okulun önemi çok büyüktür. Ergenin özellikle okul yaşantısının, okula karşı tutumlarının olumlu veya olumsuz olması, kimlik duygusu gelişiminde etkili olmaktadır” (Kartal 1999).

Ergenler kendilerinin çoğu kimseden farklı olmadıklarını ve herkesin de ona bakmadıklarını (sanal seyirci) anlarlar (Gander ve Gardiner 2001).

Araştırmacılar boş zaman etkinliklerinden çıkabilecek faydaları; yaratıcı olabilme, doğadan hoşlanma, alıştırma yapma ve yetenek geliştirebilme, sıradanlıktan uzaklaşma, dinlenme, güç, coşku, yenilik, yapıcılık, estetik geliştirme, toplumsal yaşam içinde paylaşma, özgür seçim ve kurallara uyma gibi davranışların gelişmesini sağlama olarak tanımlamışlardır. (RAM(Rehberlik Araştırma Merkezi- Boş.Zam.Değ.Raporu 1995 Kartal 1999)). Çocuğun özellikle kişiliğini aradığı ergenlik döneminde (11-16 yaş) anne-baba desteğine çok ihtiyacı vardır. Ergenlik döneminde ergenin en önemli doğal çevresi ailesidir. Ancak aile ile çatışmalarının en fazla olduğu dönem de ergenlik dönemidir. Aile içi çatışmalar genellikle 11 yaş civarında başlamakta ve 15-17 yaşlarında en yüksek düzeye ulaşmaktadır. Günümüzde toplumumuzun büyük çoğunluğu 11-16 yaş grubunun toplam nüfus içindeki oranı %11.8, 20 yaş altı nüfusun oranı %36.4'tür.(Başbakanlık, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayını, Türkiye 2000) (Yalçınkaya ve Şanlı 2003).

Kohlberg, bir kişinin ergenlik döneminde küçük yasadışı eylemlerle ilgili ahlaki

kararsızlıklarda kaldığını belirtmektedir.

Spor ve ahlaki gelişim daha çok okul dışında olmaktadır. Aktivitelerle çocukların dünyaya bakış açılarını genişlemektedir. (Voogd 1998).

Piaget:“Ergenlikte sosyalin anlamı pasiftir. Öğrenen çocuk amatör bilim adamı gibidir. Uyananlar dünyasında başıboş gezer” der. Vigotsky: “Çocuk sosyal bağlamda önemlidir.”

Ekosistem komşularını; kitle haberleşme araçları, okul idare kurulu gibi unsurlar oluşturmaktadır. Makro sistem ise yasaları, gelenekleri, ideolojileri içermektedir (Shaffer 1996). Ergen, ailesinin düşüncelerine ters düşse bile arkadaşlarıyla görüşmeyi tercih etmektedir. Voogd (1998). OECD'nin 1993'teki çalışmasında, Avrupa'da 9 yaşındakilerin yılda 1093 saat evden uzakta zaman geçirdiği saptanmıştır.

Aileler özellikle ergen kişiye bu dönemde gerçekten anlayış, hoşgörü ve sağlıklı bilgilendirme yapmalıdırlar. Bu dönemde iyi-kötü ayrımı çok belirgindir. Özellikle ergenlik döneminde hür ve demokratik bir ortam oluşturulduğunda ergenin sosyal çevresini tanımasını sağlayacaktır (Elmacıoğlu 2000).

Ana babalar ergenlerin üzerinde otorite kurmaya çalıştıklarında sık sık başkaldırırlar.Cinsellik ise bu dönemde şöyle açıklanır, “*cinsellik bir kültürün ahlaki ve dinsel inançlarıyla, hukuk sistemiyle çocuk yetiştirme uygulamalarıyla aynı zamanda insanların başka biri ve kendi kendileri karşısında aldıkları tutuma çok yakından ilişkilidir*” (Gander ve Gardiner 2001).

Ergenlere verilen yada uygulanan eğitim programı ve ödevler bilgi kategorilerinin öğrenci tarafından pekiştirilmesini sağlamaktadır. Burada önemli olan, öğrencilere eğitim programı çerçevesinde, gelişim düzeylerine uygun ve gereksinimlerini karşılayacak şekilde ödevlerin verilmesidir. (Akt. Kartal 1999). 2007).

2.10. 10-11 Yaş grubu (İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf) Gelişim Özellikleri

Bu yaşlarda çocuklar ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda bulunmaktadır. Bu dönemdeki çocuklar bir önceki ve bir sonraki dönemlere göre daha istikrarlı ve dengelidirler. (Kocaoluk ve Kocaoluk 1998). Çocuklar, bu dönemde olayları anlamak için mantıkların kullanmaya, farklı açıdan bakmaya başlarlar. Mesela başkalarının fikirlerini anlamaya çalışırlar. Beşinci sınıfın sonunda, çocukların millî hisleri yoğunlaşır, millî kimliklerini, bayrağı ve Türkiye Cumhuriyeti'ni kuranları benimseyip onlara sahip çıkarlar. Dünya görüşlerine yurt severlik duygusunu da katmaktadırlar (Barth ve Demirtaş). Türkiye'nin fiziksel ve kültürel özelliklerini araştırabilmektedirler. Beşinci sınıf öğrencileri esnek bir şekilde gruplandırılırsa çalışma ve paylaşımları sağlanır ve böylece fikirlerini ifade edip, gösterimlerde aktif hale gelebilirler. Haritalara, kişisel koleksiyonlara, eğitici oyunlara, taklitlere, grup çalışmalarına, konuşma yapmaya ve tecrübe kazanmaya karşı ilgi duymaktadırlar (Barth ve Demirtaş 1997).

2.11.. Bedensel Gelişim Özellikleri

Bedensel gelişim, bedenin ağırlıkça artması ve boyca uzaması yanında, bedeni oluşturan sistemlerin de büyümesini, olgunlaşmasını içermektedir. (Başaran 1982). Çocuk, uzamaya, ağırlığı artmaya devam etsede onun gelişme hızı daha önce ve daha sonraki dönemlere göre epey azalmıştır. Çocuk ortalama olarak yılda 5 cm uzar ve 2,5 kg kadar almaya devam etmektedir (Kocaoluk ve Kocaoluk 1998). Kızların ağırlığı yaşlıları erkeklere oranla daha hızlı artmaya başlamaktadır. Bunun nedeni kızların daha önce ergenlik devresine girmeleridir. Öyle ki 161 çocuğun el yazısı büyüklerinki kadar okunaklı, işlek bir duruma girebilmektedir. Sinir, kas ve eklem koordinasyonu sağlanmaya başlanmıştır. Kas ve organ gücü gelişimi arasında uyum sağlanmıştır. Dönemin sonunda vücut ve hareket gelişimi yönünden “çocukluk olgunluğuna” ulaşmaktadır. Erkekler kızlara oranla daha dayanıklı ve kuvvetlidir. Ancak bu fark azdır. (Millî Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, İlk-Orta Öğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı 1994.). Çocuğun mide barsak hacmi oldukça gelişir, tükürük ve mide suları hacimce artmaktadır (Başaran 1982).

Görme duyusu olgunlaşmıştır. Bunun sonucu çocuk uzun süre yorgunluk belirtisi göstermeden okuyabilmektedir. Dışlerin değişmesi tamamlanmaktadır. Dikkatin gelişimi sürmektedir. Yoğun dikkat gerektiren konularda 20-25 dakika, ilgi alanındaki konularda ise daha uzun süre çalışabilmektedir. (Başaran 1982). Beden ve ruh sağlığı arasındaki denge sağlanmıştır.

Yorulduğunun farkına varamamaktadır. Hareketleri doğru ve çabuk kavramaktadır. Kendine güven artmıştır (M.E.B.B.B.E.S. ve İ.D.B.1994). Vücut gelişimi ve güzelliği konusunda duyarlı ve özenli oldukları görülmektedir. Oyun ve spor etkinlikleri ilgi alanının merkezidir. Başarılı olmak için çaba göstermektedirler. Spor yeteneği bakımından kız ve erkek çocuk arasında fark azdır. Bu dönemin sonunda kızların spor ilgileri azalmaya başlamıştır. Erkek çocuklar kuvvet gösterilerinden hoşlanmakta, cesaret ve rekabet isteyen saldırgan oyunları tercih etmektedirler. Oyunlarda kuvvetli olduklarını ispatlamaya çalışmaktadırlar. Kız çocuklarında ilgi eğlenceli takım oyunlarına yöneliktir. Kız ve erkekler ayrı oynamak isterler. Futbol, voleybol, basketbol gibi takım oyunlarına ilgi fazladır. Çok enerji harcadıkları için yetişkinlere yakın kaloriye gereksinimleri vardır. 10-11 saat uyumaları gerekmektedir. (M.E.B.B.B.E.S. ve İ.D.B.1994).

2.12. Ergenlik Dönemi ve (12-14Yaş grubu) Zihinsel Gelişim Özellikleri

Ergenlikle birlikte yetişkinler gibi düşünen çocuklar tümevarımsal ve tündengelimsel akıl yürütme, değer geliştirme gibi özelliklere sahip olmaktadır. (Yavuzer 1993 Kartal 1999). Doğumdan başlayarak insan yaşamını içine alan gelişim dönemleri incelendiğinde kişinin yaşamında bazı kritik dönemlerin olduğu görülebilmektedir. Bunlardan birisi de ergenliktir. Ergen kişinin yeni bedeni, yeni hormonlara, ana baba yerine geçen yeni ilişkilere, yeni değer yargılarına uyumu kolay olmamaktadır. Bu nedenle her ergende bazen çok çeşitli tepkiler, sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Mangır ve Çağatay-Aral 1992) Ergenlik bedensel, toplumsal, bilişsel olgunlaşma dönemidir. Ergen kişinin başarması gereken yaşam görevleri vardır (Gander ve Gardiner 2001). “Ergenlik dönemi” ülkemizde kızlarda 10- 12 yaş, erkeklerde 12-14 yaşları

arasında başlamaktadır (Yavuzer, 1994). Erikson (1963)'un kuramında da kimliğin yapılanmasında en kritik evre ergenlik olarak ortaya konmuştur.

Ergenlik döneminde ergen kendisinin farklılıklarını daha çok fark etmektedir. Ergenin “ben kimim” sorusuna verdiği yanıt onun kimliğidir. Ancak sağlıklı bir kimlik için zamana gereksinimi vardır (Kartal 1999). Ergenlik, fiziksel, psikolojik, zihinsel ve sosyal yönden büyüme evresidir. Bu dönemde ergen hem fiziksel hem de zihinsel açıdan değişimler yaşamaktadır.

Ergenin özellikle okul yaşantılarının, dolayısıyla okula karşı tutumlarının olumlu olması, onun kendini olumlu algılamasında, kendini kabulde yani kimlik duygusu geliştirmesinde etkili olmaktadır” (Kartal 1999).

Ergenler, olası sorunlara da çözüm yolları düşünürler. Ergenler kendilerinin herkesten farklı olmadığını ve herkesin de ona bakmadığını (sanal seyirci) anlarlar (Gander ve Gardiner 2001). Araştırmacılar boş zaman etkinliklerinden çıkabilecek yararları; yaratıcı olabilme, doğadan hoşlanma, alıştırma yapma ve beceri geliştirebilme, tek düzelikten uzaklaşma, başarıyı tatma, başarıyı başkalarıyla paylaşabilme, arkadaşlarla etkileşime girebilme, dayanışma sağlama, dostluk, eğlenme, dinlenme, güç, coşku, yenilik gibibir çok yönde gelişim olarak tanımlamışlardır (RAM (Rehberlik Araştırma MerkeziBoş.Zam.Değ.Raporu 1995 Kartal 1999)). Çocuğun özellikle kişiliğini aradığı ergenlik döneminde (11-16 yaş) anne-baba desteğine çok ihtiyacı vardır. Ergenlik döneminde ergenin en önemli doğal çevresi ailesidir. Ancak aile ile çatışmalarının en fazla olduğu dönem de ergenlik dönemidir. Aile içi çatışmalar genellikle 11 yaş civarında başlamakta ve 15-17 yaşlarında en yüksek düzeye ulaşmakta, dönemin sonunda ergen çevresi ile tekrar iyi ilişkiler kurabilmektedir. Günümüzde toplumumuzun büyük çoğunluğu genç 11-16 yaş grubunun toplam nüfus içindeki oranı %11.8, 20 yaş altı nüfusun oranı %36.4'tür (Başbakanlık, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayını, Türkiye 2000) (Yalçınkaya ve Şanlı 2003). Kohlberg, bir kişinin ergenlik atılımıyla birlikte küçük yasadışı eylemlerle ilgili ahlaki ikilemlerde kaldığını belirtmektedir. Aktivitelerle çocukların

dünyaya bakış açıları genişlemektedir. Böylelikle daha bilgili çocukların sayısı artmaktadır (Voogd 1998).

Ergen, ailesinin görüşlerine ters düşse de düşmesede arkadaşlarıyla görüşmeyi tercih etmektedir. Voogd (1998, s.14) Aileler özellikle bu dönemde gerçekten anlayış, hoşgörüyle yaklaşımları ve sağlıklı bilgilendirme yapmalıdırlar. Bu dönemde iyi-kötü ayrımı çok belirgin bir şekilde ifade edilmelidir. Özellikle ergenlik döneminde hür ve demokratik bir ortam yaratıldığında ailelerin, gencin sosyal çevresini tanınmasını sağlayacaktır (Elmacıoğlu 2000). Ergenlik yıllarında okul öğrenimi ile yetenekler ve ilgiler ergen kişi için yönlendirici olmuştur. Ergenlikte cinsel gelişim bağlamında cinsel karakterin, duyguların, tutumlara ilişkin davranışların anlatımı öne çıkar.

Cinsellik şöyle açıklanır, “cinsellik bir kültürün ahlaki ve dinsel inançlarıyla, hukuk sistemiyle çocuk yetiştirme uygulamalarıyla aynı zamanda insanların başka biri ve kendi kendileri karşısında aldıkları tutuma çok yakından ilişkilidir” (Gander ve Gardiner 2001). Ergenlerin gelişim özelliklerine, yetenek ve ilgilerine uygun ders programlarının hazırlanması çok önemlidir. Eğitim programı geniş bir açı içinde düşünüldüğünde tüm okul içi ve dışı etkinlikleri kapsamaktadır. Bu yönüyle ödevler öğretim programlarında verilen bilgi kategorilerinin öğrenci tarafından pekiştirilmesini sağlamaktadır. Burada önemli olan, öğrencilere eğitim programı çerçevesinde, gelişim düzeylerine uygun ve gereksinimlerini karşılayacak şekilde ödevlerin verilmesidir. (Akt. Kartal 1999).

3.GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.Araştırma Modeli

Araştırma,ilişkisel tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Tarama modeli,geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumu olduğu sekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır(Karasar 2012). Araştırma kapsamında kadın öğretmenlerin yöneticilik engelleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemini Hatay ilinde bulunan, Özbuğday Ortaokulu'ndaöğrenim görentoplam 200öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Duygusal Zeka Envanteri (DZE): Duygusal Zeka Envanteri (DZE), Ergin, Dsmen ve Özabacı (1999)tarafından geliştirilmiştir. DZE kendi duygularını anlama, karşısındakinin duygularını anlama, duyguları yönetme olmak üzere üç alt boyuttaki duygusal zekâyıölçmeye yönelik bireysel ya da grupla 9 yaş yukarisına uygulanabilen bir ölçme aracıdır.DZE'nin uygulanmasında zaman sınırlaması bulunmamakla birlikteyaklaşık 20-25 dakikada yanıtlanabilmektedir. Toplamda 108 maddeden oluşan ölçek hermadde için Likert tipi dörtlü derecelendirmeli yanıt seçeneğindedir (hiç böyle yapmam, arasıra, çoğu zaman, daima böyle yaparım).

DZE'nin güvenilirlik çalışması Cronbach Alfa katsayısıyla incelendiğinde DZE'ninkendi duygularını anlama alt boyutu için .78, karşısındakinin duygularını anlama altboyutu için .72, duyguları yönetme alt boyutu için .81 ve DZE'nin toplamı içinde .60olarak elde edilmiştir. Bu araştırma kapsamında DZE'nin toplamı için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .91 olarak hesaplanmıştır.Bu çalışmada ölçeğin tüm maddeleri bazında

Alpha katsayısı 0.84 olarak hesaplanırken, “kendi duygularını anlama” için Cronbach Alpha katsayısı 0.77; “karşısındaki duygularını anlama” için Cronbach Alpha katsayısı 0.74; “duyguları yönetme” için Cronbach Alpha katsayısı 0.79 olarak hesaplanmıştır. Bu da ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmanın verileri, Hatay ilinde bulunan, Özbuğday Ortaokulu’nda öğrenim gören toplam 200 öğrenciye ölçeklerin dağıtılarak doldurulması yoluyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerine bakılarak anlaşılmaktadır. Gözlem sayısı 29’dan az olduğunda Shapiro-Wilks, fazla olduğunda ise Kolmogorov-Smirnov (Lilliefors) testi kullanılmaktadır (Kalaycı vd 2008). Veri sayısı 30 dan fazladan Kolmogorov-Smirnov (Lilliefors) testi sonucu incelenmiş olup, ölçek verilerinin bazı değişkenler (cinsiyet, yaş, ailenin spora ilgisi) üzerinde anlamlılık değerlerinin 0,05’ten büyük olması ve çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırları içinde 0’ a yakın olması nedeniyle verilerin normal dağılıma uygunluk gösterdiği, bazı değişkenlerde (spor branşı, anne- baba eğitim) ise anlamlılık değerlerinin 0,05’ten küçük olması ve çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırları dışında olması nedeniyle verilerin normal dağılıma uygunluk göstermediği bulunmuştur (Morgan Leech Gloeckner ve Barrett 2004).

4.BULGULAR

Bu bölüm,araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri ile ilgili bulgularına,Duygusal Zekâ Envanteri' ne verdikleri cevaplardan elde edilen bilgilerin istatistiksel olarak değerlendirmelerini kapsamaktadır.

Çizelge 4.1. Katılımcıların babalarının eğitim durumlarına göre dağılımları

Baba eğitim	N	%
Okuryazar	6	3,0
İlkokul	23	11,5
Ortaokul	55	27,5
Lise	59	29,5
Üniversite	47	23,5
Lisansüstü	10	5,0
Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılanların babalarının %29,5' inin eğitimi lise (59 kişi), %27,5' inin eğitimi ortaokul (55 kişi), %23,5' inin eğitimi üniversite (47 kişi), %11,5' inin eğitimi ilkokul (23 kişi), %5' inin eğitimi lisansüstü (10 kişi) ve %3' ünün ise sadece okuryazar (6 kişi) olduğu tespit edilmiştir. TartışmaDuygusal zekanın üç altboyutu bulunmaktadır. Bunları açıklamak gerekirse birincisi kendi duygularını anlama, ikincisi karşısındakinin duygularını anlama ve duyguları yönetme boyutudur.

Çizelge 4. 2. Katılımcıların annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımları

Anne eğitim	N	%
Okuryazar	11	5,5
İlkokul	30	15,0
Ortaokul	52	26,0
Lise	56	28,0
Üniversite	51	25,5
Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılanların annelerinin %28' inin eğitimi lise (56 kişi), %26' sının eğitimi ortaokul (52 kişi), %25,5' inin eğitimi üniversite (51 kişi), %15' inin eğitimi ilkokul (30 kişi) ve %5,5' inin ise sadece okuryazar (11 kişi) olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların demografik bilgilerine ait bulgular

Çizelge 4.3. Katılımcıların spor branşlarına göre dağılımları

Spor branşı	N	%
Basketbol	40	20,0
Futbol	71	35,5
Yüzme	41	20,5
Voleybol	18	9,0
Karate	7	3,5
Tenis	8	4,0
Tekvando	5	2,5
Okçuluk	7	3,5
Güreş	3	1,5
Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılanların %35,5' inin spor branşı futbol (71 kişi), %20,5' inin spor branşı yüzme (41 kişi), %20' sinin spor branşı basketbol (40 kişi), %9' unun spor branşı voleybol (18 kişi), %4' ünün spor branşı tenis (8 kişi), %3,5' inin spor branşı karate (7 kişi), %3,5' inin spor branşı okçuluk (7 kişi), %2,5' inin spor branşı tekvando (5 kişi) ve %1,5' inin ise spor branşı güreş (3 kişi) olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.4. Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları

Yaş	N	%
10	17	8,5
11	40	20,0
12	66	33,0
13	40	20,0
14	37	18,5
Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılanların %33' ünün yaşı 12 (66 kişi), %20' sinin yaşı 11 (40 kişi), %20' sinin yaşı 13 (40 kişi), %18,5' inin yaşı 14 (37 kişi) ve %8,5' inin ise yaşı 10 (17 kişi) olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.5. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kız	99	49,5
Erkek	101	50,5
Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılanların %49,5' inin kız (99 kişi), %50,5' inin ise erkek (101 kişi) oldukları tespit edilmiştir.

Çizelge 4.6 .Öğrencilerin Ailelerinin Spora Olan İlgilerine Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Alt Boyutlar		Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	P	Anlamlı Farklar
Kendi duygularını anlama	Gruplarasası	,423	2	,211	1,750	,177	
	Gruplariçi	23,789	197	,121			
	Toplam	24,212	199				
Karşısındaki duygularını anlama	Gruplarasası	,361	2	,181	1,304	,274	
	Gruplariçi	27,296	197	,139			
	Toplam	27,657	199				
Duyguları yönetme	Gruplarasası	,699	2	,350	2,320	,101	
	Gruplariçi	29,687	197	,151			
	Toplam	30,386	199				
TOPLAM	Gruplarasası	,255	2	,128	1,304	,274	
	Gruplariçi	19,299	197	,098			
	Toplam	19,554	199				

* p<.05, **p<.01

Çizelge 4.6'da görüldüğü gibi, öğrencilerin duygusal zekâ envanterinden aldıkları puan ortalamalarının öğrencilerin ailelerinin spora olan ilgilerine göre farklılaşp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiş istatistiksel olarak anlamlı

farklı olmadığı ($p > ,05$) bulunmuştur. Başka bir ifadeyle öğrencilerin ailelerinin spora olan ilgilerine göre öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

Çizelge 4.7. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamaları

Alt Boyutlar	Spor ilgisi	N	\bar{X}
Kendi duygularını anlama	İlgili	110	2,75
	İlgisiz	15	2,57
	Kısmen	75	2,73
Karşısındakinin duygularını anlama	İlgili	110	2,49
	İlgisiz	15	2,33
	Kısmen	75	2,49
Duyguları yönetme	İlgili	110	2,58
	İlgisiz	15	2,54
	Kısmen	75	2,46
Toplam	İlgili	110	2,61
	İlgisiz	15	2,48
	Kısmen	75	2,56

Çizelge 4.8. Babaları Farklı Eğitime Sahip

Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.

Alt boyutlar	Baba Eğitim	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Kendi duygularını anlama	Okuryazar	6	2,80	108,08	5	6,312	,277	
	İlkokul	23	2,70	91,93				
	Ortaokul	55	2,64	87,25				
	Lise	59	2,77	105,63				
	Üniversite	47	2,81	113,39				
	Lisansüstü	10	2,66	97,65				
Karşısındakinin duygularını anlama	Okuryazar	6	2,52	110,42	5	5,581	,349	
	İlkokul	23	2,51	103,54				
	Ortaokul	55	2,40	87,62				
	Lise	59	2,52	105,71				
	Üniversite	47	2,51	109,94				
	Lisansüstü	10	2,39	83,30				

Çizelge 4.8. Babaları Farklı Eğitime Sahip Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları. (Devamı)

Alt boyutlar	Baba Eğitim	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Duyguları yönetme	Okuryazar	6	2,70	128,83	5	4,336	,502	
	İlkokul	23	2,59	110,17				
	Ortaokul	55	2,50	95,25				
	Lise	59	2,57	106,58				
	Üniversite	47	2,49	91,81				
	Lisansüstü	10	2,48	95,05				
TOPLAM	Okuryazar	6	2,68	119,83	5	4,734	,449	
	İlkokul	23	2,60	102,72				
	Ortaokul	55	2,51	88,49				
	Lise	59	2,62	107,95				
	Üniversite	47	2,61	104,34				
	Lisansüstü	10	2,51	87,85				

*p < ,05; ** p < ,01

Çizelge 4.8. incelendiğinde Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden aldıkları puan ortalamaları arasında babalarının eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur (p > ,05).

Sonuçlara göre, babaları farklı eğitim düzeyinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

- *Öğrencilerin ailelerinin spora olan ilgisine göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?” şeklinde.*

Ailelerinin spora olan ilgilerine göre öğrencilerinde duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Oneway ANOVA) testinin sonuçları Çizelge 4. 8’ de ve Çizelge 4.9’ da verilmiştir.

Çizelge 4.9. Anneleri Farklı Eğitime Sahip Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.

Alt boyutlar	Anne Eğitim	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Kendi duygularını anlama	Okuryazar	11	2,74	101,91	4	6,604	,158	
	İlkokul	30	2,73	99,37				
	Ortaokul	52	2,63	85,48				
	Lise	56	2,76	101,89				
	Üniversite	51	2,80	114,65				
Karşısındakinin duygularını anlama	Okuryazar	11	2,45	98,23	4	4,518	,340	
	İlkokul	30	2,49	100,38				
	Ortaokul	52	2,39	86,81				
	Lise	56	2,52	106,15				
	Üniversite	51	2,52	108,81				
Duyguları yönetme	Okuryazar	11	2,68	127,50	4	3,532	,473	
	İlkokul	30	2,55	103,43				
	Ortaokul	52	2,48	92,44				
	Lise	56	2,55	101,98				
	Üniversite	51	2,53	99,54				
TOPLAM	Okuryazar	11	2,63	113,41	4	5,026	,285	
	İlkokul	30	2,59	101,20				
	Ortaokul	52	2,50	85,69				
	Lise	56	2,61	105,08				
	Üniversite	51	2,62	107,37				

*p < ,05; ** p < ,01

Çizelge 4.9 incelendiğinde Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden aldıkları puan ortalamaları arasında annelerinin eğitim durumu

değişkeni açısından anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur ($p > ,05$).

Sonuçlara göre, anneleri farklı eğitim düzeyinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

- **Öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?”** şeklindedir.

Babaları farklı eğitime sahip öğrencilerinde duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testinin sonuçları Çizelge 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.10.Farklı Spor Branşlarındaki Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları.

Alt boyutlar	Spor branşı	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
duygularını	Basketbol	40	2,73	98,51	8	12,304	,138	
	Futbol	71	2,63	87,00				
	Yüzme	41	2,84	118,54				
	Voleybol	18	2,76	103,83				
	Karate	7	2,89	131,14				
	Tenis	8	2,87	122,56				
Kendi anlama	Tekvando	5	2,78	107,90				
	Okçuluk	7	2,61	78,50				
	Güreş	3	2,69	88,67				
	Karşısındaki duygularını anlama	Basketbol	40	2,43				
Futbol		71	2,43	92,46				
Yüzme		41	2,61	120,67				
Voleybol		18	2,37	79,06				
Karate		7	2,62	126,93				
Tenis		8	2,48	103,44				
Tekvando		5	2,62	134,30				
Okçuluk		7	2,52	108,00				
	Güreş	3	2,51					

Çizelge 4.10.Farklı Spor Branşlarındaki Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan

Ortalamalarına İlişkin Yapılan Kruskal Wallis Testinin Sonuçları (Devamı)

Alt boyutlar	Spor branşı	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Duyguları yönetme	Basketbol	40	2,49	94,36				
	Futbol	71	2,49	96,39				
	Yüzme	41	2,60	106,38				
	Voleybol	18	2,47	91,47				
	Karate	7	2,58	109,07	8	6,782	,560	
	Tenis	8	2,52	104,31				
	Tekvando	5	2,79	138,20				
	Okçuluk	7	2,76	134,71				
	Güreş	3	2,40	80,67				
TOPLAM	Basketbol	40	2,55	95,46				
	Futbol	71	2,52	91,39				
	Yüzme	41	2,68	115,79				
	Voleybol	18	2,54	88,44				
	Karate	7	2,70	122,50	8	9,030	,340	
	Tenis	8	2,62	112,06				
	Tekvando	5	2,73	134,80				
	Okçuluk	7	2,63	108,21				
	Güreş	3	2,53	89,33				

*p < ,05; ** p < ,01

Çizelge: 10 incelendiğinde Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanterinden aldıkları puan ortalamaları arasında spor branşı değişkeni açısından anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur ($p > ,05$). Sonuçlara göre, farklı spor branşlarındaki öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

- *Öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*” şeklindedir.

Anneleri farklı eğitime sahip öğrencilerinde duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testinin sonuçları Çizelge 4. 4’de verilmiştir.

Çizelge 4.11.Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamalarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Alt Boyutlar		Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Farklar
Kendi duygularını anlama	Gruplararası	,219	4	,055	,444	,777	
	Gruplariçi	23,994	195	,123			
	Toplam	24,212	199				
Karşısındakinin duygularını anlama	Gruplararası	1,053	4	,263	1,929	,107	
	Gruplariçi	26,604	195	,136			
	Toplam	27,657	199				
Duyguları yönetme	Gruplararası	1,486	4	,372	2,507	,043*	11-12
	Gruplariçi	28,900	195	,148			11-13
	Toplam	30,386	199				13-14
TOPLAM	Gruplararası	,412	4	,103	1,048	,384	
	Gruplariçi	19,143	195	,098			
	Toplam	19,554	199				

* p<.05, **p<.01

Çizelge 4.11’de görüldüğü gibi, öğrencilerin duygusal zekâ envanterinden aldıkları puan ortalamalarının öğrencilerin yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiş ve sonuçların duyguları yönetme alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < ,05$) bulunmuştur. Yapılan post-hoc ikili karşılaştırma testi sonucunda, yaşları 11 ile yaşları 12 ve 13 olan öğrenciler arasında yaşları 12 ve 13 olan öğrencilerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Yani yaşları 12 ve 13 olan öğrencilerin duyguları yönetme düzeyleri yaşları 11 olan öğrencilere göre daha yüksektir denebilir. Ayrıca 13 olan öğrenciler ile yaşları 14 olan öğrenciler arasında da yaşları 14 olan öğrencilerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Başka bir ifade ile yaşları 14 olan öğrencilerin duyguları yönetme düzeyleri yaşları 13 olan öğrencilere göre daha yüksektir denebilir. Sonuçlara bakıldığında öğrencilerin yaşları arttıkça duygularını yönetme düzeylerinde de artış olduğu gözlenmiştir.

- **Öğrencilerin spor branşlarına göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?”** şeklindedir.

Farklı spor branşlarındaki öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testinin sonuçları çizelge: 10'da verilmiştir.

Çizelge 4.12. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Duygusal Zekâ Envanterinden Aldıkları Puan Ortalamaları

Alt Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}
Kendi duygularını anlama	10	17	2,73
	11	40	2,79
	12	66	2,73
	13	40	2,70
	14	37	2,70
Karşısındakinin duygularını anlama	10	17	2,36
	11	40	2,40
	12	66	2,54
	13	40	2,55
	14	37	2,43
Duyguları yönetme	10	17	2,58
	11	40	2,41
	12	66	2,59
	13	40	2,62
	14	37	2,44
Toplam	10	17	2,56
	11	40	2,53
	12	66	2,62
	13	40	2,63
	14	37	2,52

Çizelge 4.13.Öğrencilerin Duygusal Zekâ Envanteri Puan Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ve Testi ile İlgili Bulgular

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	p
Kendi duygularını anlama	Kız	99	2,82	0,30	3,790	,000**
	Erkek	101	2,64	0,37		
Karşısındakinin duygularını anlama	Kız	99	2,49	0,36	,528	,598
	Erkek	101	2,46	0,39		
Duyguları yönetme	Kız	99	2,55	0,39	,700	,485
	Erkek	101	2,51	0,40		
TOPLAM	Kız	99	2,62	0,29	1,874	,062
	Erkek	101	2,54	0,33		

** p<,01; *p<,05

Çizelge 4.13. incelendiğindeki kız ve erkek öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve envanterin alt boyutlarından sadece kendi duygularını anlam boyutundan alınan puanlar arasındaki fark, cinsiyet değişkeni açısından $p < ,01$ önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olarak bulunmuştur. Bu bulgu, kız öğrencilerin ($\bar{X} = 2,82$) kendi duygularına anlama düzeylerinde erkek öğrencilere ($\bar{X} = 2,64$) göre daha yüksek duygusal zekâ düzeyine sahip oldukları söylenebilir. Envanterin diğer alt boyutlarından ve ölçeğin tamamından alınan puanlar arasında cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Başka bir ifadeyle kız ve erkek öğrencilerin karşısındakinin duygularını anlama ve duyguları yönetme düzeylerinin benzer oldukları söylenebilir.

- *Öğrencilerin yaşlarına göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?* şeklindedir.

Farklı yaşlardaki öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Oneway ANOVA) testinin sonuçları çizelge 12’de ve çizelge 13’te verilmiştir.

Çizelge 4.14.Öğrencilerin Duygusal Zeka Envanteri Puan Ortalamalarının Değişkenlere Göre Normallik

Testi Değerleri

	Skewness	Kurtosis	Kolmogorov-Smirnov
	İstatistik	İstatistik	p
Kız	-,02	-,40	,23
Erkek	,16	,86	,12
Yaş	-,52	,67	,20
Spor branşı	-2,49	2,37	,00
Anne Eğitim	2,05	1,69	,02
Baba Eğitim	-1,88	-1,94	,00
Ailenin Spora İlgisi	,46	-,75	,20

**p<.01; *p<.05

Alt Problemler

Çalışmanın alt problem cümlesi, *“Öğrencilerin Duygusal Zekâ düzeyleri bağımsız değişkenlere (cinsiyet, yaş, spor branşı, anne-baba eğitim durumu, ailenin spora ilgisi) göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?”* şeklindedir.

Bu alt problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- *“Cinsiyetleri bakımından öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?”* şeklindedir.

Kız ve erkek öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Bağımsız Örneklem t-testinin sonuçları çizelge 4. 14’ de verilmiştir.

5.TARTIŞMA

Duygusal zekanın üç altboyutu bulunmaktadır. Bunları açıklamak gerekirse birincisi kendi duygularını anlama, ikincisi karşısındakinin duygularını anlama ve duyguları yönetme boyutudur.

Yapılan araştırmada katılımcıların cinsiyetine göre duygusal zeka düzeyi incelenmiştir.Duygusal zekanın Karşıda bulunan kişinin duygularını anlama boyutunda kız öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin erkek öğrencilerin karşısındakinin duygularını anlama duygusal zeka düzeyinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.Saptanan bu sonuç üzerinde kültürümüzde kızlardan hep karşı tarafa anlayışlı olmaları, duygularına hakim olmaları, öfkelenedikleri zaman öfkelerini bastırmaları, sevinçlerini ölçülü bir şekilde yaşamaları istenmiştir. Genel Duygusal Zeka ortalamaları cinsiyete göre incelendiğinde kızların ortalamasının erkeklerin ortalamasına oranla anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır.

Çalışmadan elde edilen bu sonuç ülkemizde yapılan bazı araştırma sonuçları (Erdoğan 2005, Çelik ve Deniz 2008, Bender 2006, Erdoğan 2008, Göçet 2002, Ergin 2002, Yılmaz ve Deniz 2004, Ünal 2001) ve yurtdışında yapılan bazı araştırma sonuçları ile (Austin ve ark. 2005, Nikalaou ve ark. 2002).

Ülkemizde bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde duygusal zeka düzeyi cinsiyete göre Kendi Duygularını Anlamada anlamlı farklılıklar göstermektedir (Erdoğan2005).

Katılımcıların annelerinin öğrenim düzeyine göre duygusal zekaları incelenmiştir. Genel Duygusal Zeka boyutunda puan ortalamalarında anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Annesi okur yazar olan katılımcıların annesi ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite seviyesinde eğitim alan katılımcılardan daha düşük sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir.Anne eğitim

seviyesinin yüksek olmasının çocuğun kendi duygularını anlamasına katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.Eğitim seviyesi, çalışma hayatı ve geirilen yaşantılar annenin iletişim becerilerine katkı sağlar.

Edindiđi kazanımlar yoluyla çocuğuyla iletişiminde onun duygu ve dűřüncelerini paylaşarak kendini tanımasına yardımcı olabilir.

Ayrıca araştırmada baba eğitim seviyesinin yüksek olmasının çocuğun karşısındakinin duygularını anlamasına ve duygularını yönetmesine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.Bunun nedenlerinin babaların eğitim seviyesinin çocuklarının duygularını daha iyi anlamalarına katkı sağlayarak bu konuda çocuklarına model olmaları ve çocuklarına kendi duygularını da ifade ederek çocuğun karşı tarafın duygularını anlama becerisini geliştirmeleri olduğu söylenebilir.Babaların genel olarak nesnel tutumlara sahip olduğu ve eğitim seviyesiyle birlikte duygularını yönetebilme becerilerinin geliştiği dűřünülürse bu konuda da çocuklarına model olarak onların duygularını yönetme becerine katkı sağladıkları söylenebilir.

6. SONUÇ

- Kız öğrencilerin kendi duygularına anlama düzeylerinde erkek öğrencilere göre daha yüksek duygusal zekâ düzeye sahip oldukları söylenmelidir. Kız ve erkek öğrencilerin karşısındaki duygularını anlama ve duyguları yönetme düzeylerinin benzer oldukları söylenmiştir.
- Öğrencilerin yaşları arttıkça duygularını yönetme düzeylerinde de artış olduğu gözlenmiştir.
- Farklı spor branşlarındaki öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.
- Anneleri ve babaları farklı eğitim düzeyinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.
- Öğrencilerin ailelerinin spora olan ilgilerine göre öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri benzerlik göstermektedir.

ÖNERİLER

Öğrencilere; sosyal beceri eğitimi ve stresle başa çıkma yöntemlerinin kazandırılmasına yönelik düzenlenecek programlar, öğrencilerin duygusal zeka yeteneklerinin geliştirilmesine ve dolayısıyla yaşamı olumlu olarak algılamalarına katkıda bulunulabilir.

Duygusal zeka, ülkemizde yeni tanınmaya başlayan bir kavramdır. Bu kavramın uygulamalarının yaygınlaşması için başta ilkökul öğretmenleri olmak üzere tüm öğretmenlerin duygusal zeka kavramını iyi tanımaları ve öğretme – öğrenme sürecinde duygusal zekayı geliştirici uygulamalara yer vermeleri gerektiği düşünülmektedir.

Bu doğrultuda hizmetiçi eğitimlerle öğretmen eğitimine ağırlık verilmesi önerilebilir.

Okul öncesi dönemde çocuklara kazandırılan duygusal zeka becerilerinin niteliğinin tespit edilmesi, çalışmaların yürütülmesi, ileriki çalışmalarda kazanılan eğitimin daha sonraki yıllara ne derece aktarıldığının incelenmesi önerilmektedir.

Öğrencilerin yaptığı spor branşına göre turnuvalar düzenlenerek maç içinde yada müsabaka esnasında bu duyguyu aşılabılır ve benimsetilebilir.

7. KAYNAKLAR

1. **Abacı,R** Demokratik, Otoriter ve İlgisiz olarak Algılanan Ana-Baba Tutumlarının Çocuğun Kaygı Düzeyi ile İlişkisi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (1986).
2. **Acar,F.T** Duygusal Zeka Yeteneklerinin Göreve Ve İnsana Yönelik Liderlik Davranışları İlişkisi Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. .(2001).
3. **Acar,F.T.** Duygusal Zeka ve Liderlik.Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.12(53-68) (2002).
4. **Akboy,R.** Eğitim Psikolojisi ve Çoklu Zeka İzmir:Dinazor Kitapevi (2005).
5. **Akboy,R.ve İkiz,E.** Psikolojik Danışma ve Rehberlikte Çağdaş Bir Anlayış Ankara: Nobel Yayın Dağıtım (2007).
6. **Alper, D.** Psikolojik Danışmanlar ve Sınıf Öğretmenlerinin Duygusal Zeka Düzeyleri- İletişim ve Empati Becerilerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim BilimleriEnstitüsü. (2007).
7. **Aral, N.** Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Ortaokul Son Sınıfa Devam Eden Öğrencilerin Yaratıcılıkları İle İlgili Alanlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Doktora Tezi (Basılmamış). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Aral, N. (1996). Dokuz ve On Dört Yaşlarındaki Çocukların Yaratıcılıkları İle Sosyo-Ekonomik Düzey ve Cinsiyet Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (1992).
8. **Austin, E. Evans, R. Goldwater ve Potte, V.** A Preliminary Study of Emotional Intelligence, Emphaty and Exam Performance in First Year Medical Students.Personality and Individual Differences, Vol. 39, 1395- 1405. (2005).
9. **Bacanlı, H.** Duyuşsal Davranış Eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım (1999).
10. **Baltaş,Z.** Duygusal Zeka İstanbul:Remzi Kitapevi. (2006).
11. **Barth, J. L., ve Demirtaş A.** İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi Kaynak Üniteler. Ankara. YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitim Gelistirme Projesi. (1997).
12. **Başaran, İ.E.** Örgütlerde iş gören hizmetlerinin yönetimi. Ankara: A.Ü. Yayınları. (1982).
13. **Becerren, E.** Personel Excellence, <www.duygusalzeka.com>(02.01.2009) (2002).
14. **Bender,M.T.** Resim İş Eğitimi Öğrencilerinde Duygusal Zeka Yaratıcılık İlişkileri.Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (2006).
15. **Brockert,S.,Braun,G.** Duygusal Zeka Testleri İstanbul:MNS Yayıncılık. (2000).

16. **B.S.Yüksel** .(çev) İstanbul:VarlıkYayınları.
17. **Cacioppo ve Gardner.** aktaran: Acar, (2002). (1999).
18. **Chan, D.W.** *Emotional Intelligence and Compotents of Burnout Among Chinese Secondary School Teachers In Hong Kong. Teaching and Teacher Education.* Available online 26 May 2006 (2006).
19. **Cooper, R. ve Sawaf, A.** *Liderlikte Duygusal Zeka. Cev. Z.B. Ayman veB.Sancar, İstanbul: Sistem Yayıncılık (1997).*
20. **Çakar, U. ve Y. Arbak.** "Modern Yaklaşımlar Işığında Değişen Duygu Zeka İlişkisi ve Duygusal Zeka", *D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2004).
21. **Cüceloğlu, D.** *İnsan ve Davranış, İstanbul: Remzi Kitabevi, 2.Basım (1991).*
22. **Cüceloğlu, D.** *İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları İstanbul: Remzi Kitap evi. (1992).*
23. **Çeçen,A.R.** *Duyguları Yönetme Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. C.3 S.26(101-113) (2006).*
24. **Çelik S.B., Deniz E.M.** *Ergenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş ve Cinsiyet Değişkenleri Açısından Karşılaştırılması: Kùltürler Arası Bir Karşılaştırma, ilköğretim Online, 7(2), 376-383 (2008).*
25. **Çölaşan,D.** *Duygusal Zeka <<http://www.duygusalzeka.8m.com/index.html>> (10.03.2009) (2000).*
26. **Damar, N.** *Başarı EQ'dan Geçer.<http://www.ulugbay47.k12.tr/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=182&Itemid=162>(10.03.200) (2004).*
27. **Damasio,A.** *R.Descartes'in Yanılgısı. Çeviren, Bahar Atlamaz, İstanbul: Varlık Yayınları, Sayı: 504, Birinci Basım, (1999).*
28. **Danielsen, A.G. ve ark.** *School-Related Social Support and Students' Perceived Life Satisfaction Norway:University of Bergen (2009).*
29. **Demir,A.** *Duygusal Zeka Enstitüleri (DZE) Platformu <<http://www.dzeplatformu.org/dzonem.php>> (12.01.2007) (2007).*
30. **Deniz, M.E.** *The relationships among coping with stress, life satisfaction, decision making styles and desicion self esteem: An investigation with Turkish University Students. Social Behaviour and Personality, 34,9,1161- 1170 (2006).*
31. **Deniz,M.E.(Ed.).** *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim Ankara:Maya Akademi Yayın Dağıtım (2008).*
32. **Diener,E.,Emmons,R.A.,Larsen,R.J.&Griffin,S.** *Thesatisfaction with life cale. Journal of Personality Assessment, 49,71–75 Duygusal zeka kavramı nedir? (www.filozof.net)10-14 yaş psiko-sosyal gelişim özellikleri,(<http://www.tedkayseri.k12.tr/>) (1985).*

33. **Elmacioğlu, T.** *Başarıda Aile Faktörü.* İstanbul: Hayat Yayınları. (2000).
34. **Erdoğdu, M.Y.** *Duygusal Zekanın Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.* *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (Kıs-2008) C.7 (2008).* S.23 (62-76)
35. **Ergin, Demirali Yaşar; İşmen, Esra, Özabacı, Nilüfer** *EQ of Gifted Marzano, J. Robert; Brandt, S. Ronald; Hughes, Sue Caroly et al (1989). Dimensions of Thinking.* USA Semline Inc. (1999).“
36. **Ergin, D.Y. İşman, E.ve Özabacı, N.** *E Q of Gifted Youths: “Comparative Study”, 13. Biennial World Conference, World Council For Gifted and Talented Children, Istanbul (1999).*
37. **Ergin, D.Y.** *Zeka ve Yönetim.* İstanbul: Human Resources, C.4, S.1 (2000).
38. **Erkuş, A.,** *Zeka Konusundaki son gelişmeler–1 Yaşamboyu öğrenme ve aşarıda zekanın rolü.* *Türk Psikoloji Bülteni, Sayı: 12. (1999).*
39. **Fetih, L.** *Ergenlik Dönemi.* <<http://www.indigodergisi.com/fetih30.htm>> (02.02.2009) (2008).
40. **Field, A.** *Discovering statistics using SPSS.* (2. Baskı). Londra: Sage Pub. (2005).
41. **Gardner, H.** *Aklın Çerçevesi, 1. Basım, Çev. Ebru Kılıç, İstanbul: Alfa Basım Yayım (1983).*
42. **Gander, M.J. ve Gardiner, H.W.** *Çocuk ve Ergen Gelişimi (Child And Adolescent Development. (Çevirenler: Dönmez, A.; Çelen, N.; Bekir Onur). 4. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları. (2001).*
43. **Goleman, D. P.** *Duygusal Zeka Neden IQ'dan Daha Önemlidir? (1996).*
44. **Goleman, D.** *Duygusal Zeka İstanbul: Varlık Yayınları (2003).*
45. **Goleman, D.** *Duygusal Zeka Neden IQ'dan Daha Önemlidir? 30. Baskı. Çev. B.S. Yüksel İstanbul: Varlık Yayınları (2006).*
46. **Göçet, E.** *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Stresle Başa Çıkma Tutumları Arasındaki İlişki.* *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2002).*
47. **Green, S. B. ve Salkind, N. J.** *Using SPSS for Windows and Macintosh. Analyzing and Understanding Data (5. Baskı). New Jersey: Upper Saddle River. (2008).*
48. **Güler, A.** *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (2006).*
49. **Gürses, G.** *İlköğretim Çağı Çocuğunun Genel Özellikleri ve Bu Çağda Yaygın Biçimde Görülen Sorunlar* <http://g.gurses.tripod.com> (2007).
50. **Hargreaves, A.** *Mixed Emotions Teachers 'Perceptions of Their Interactions With Students Teaching and Teacher Education Vol: 16, 811-826 (2000).*
51. **Harrod, N.R., Scheer, S.D.** *An Exploration of Adolescent Emotional Intelligencein Relation to Demographic Characteristics, Adolescence, Vol. 40, 159, s.503 (2005).*
52. **Hein, Steve,** *Academic Definitio nand History of the Term "Emotional Intelligence",*

<<http://www.eqi.org/history.htm>>(20.04.2007)

53. **İsmen,E.** *Duygusal Zeka ve Problem Çözme. VI.Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde Sunulmuş Bildiri.5-7Eylül,Ankara (2001).*
54. **Jersild, A.T.** *Çocuk Psikolojisi. Ankara: Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası (1983).*
55. **Kalaycı, Ş. (Ed.)** *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Ankara: Asil Yayın Dağıtım. (2006).*
56. **Kansu, N., Beceren, E.** *Duygusal Zeka.<<http://www.oncecocuklar.com/egitim/dz/ozbilinc.html>> (10.03.2009) (2004).*
57. **Kansu, N.** *Duygusal Zeka.<<http://www.zaferkoleji.k12.tr/kategoriler/sayfa.asp?islem= 2&SayfaNo=14>>(12.06.2007) (2004).*
58. **Karasar, N.** *Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara : Nobel Yayın Dağıtım. (2012).*
59. **Kartal, T.** *Değişik Yaş Gruplarındaki Ergenlerin Kimlik Gelişimi Sırasında Okula- İş Yaşantısına ve Boş Zamanlarını Değerlendirmeye İlişkin Görüşlerindeki Farklılıklar, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bursa. (1999).*
60. **Karatekin,G.N.(Ed.).** *Helik Karakter Okulu Aile Seti İstanbul–Ankara: Nobel Yayınları (2003).*
61. **Kassem, C.L.** *Developing the Teaching Professional: What Teacher Educators Need to Know About Emotions. Teacher Development, 6,3. (2002).*
62. **Kocaoluk Fatma ve Kocaoluk. M.Şükrü.** *İlköğretim Okulu Programı, Milsan Basım Sanayi A.Ş., İstanbul, 1998, s: 2540*
63. **Kutlusoy, Z,** *21. Yüzyıla Girerken Felsefe ve Bilişsel Bilim, FelsefeDünyası, 2001/1, Sayı 33 (2001),*
64. **Lawner Weinberg, S. ve Knapp Abramowitz, S.** *Data analysis for the behavioral sciencesusing SPSS.Cambridge:Cambridge University Press. (2002).*
65. **Lazzari, S.A.** *Emotional Intelligence, Meaning and Psychological Well Being: A Comparison Between Early And Late Adolescence. The Degree of Masters of Arts Graduate Counselling Psychology Program. Trinity Western University (2000).*
66. **Lewis, M., Haviland-Jones, J. M. ve Barrett, L. F.** *Handbook ofEmotionsNew Yolrk: Guilford Pres, 2000 (2008).*
67. **Leung, J. P. & Leung, K.** *Life satisfaction, self-concept, and relationship with parents in adolescence.Journal of Youth and Adolescence, 21, 653– 665. (1992).*
68. **Lucas, R. E., Diener, E. &Suh, E.** *Discriminant validity of well-being measures. Journal of Personalityand Social Psychology,71,616–628. (1996).*
69. **Mangır, M ve Aral, N.** *Çocukta yaratıcılık ve yaratıcılığın geliştirilmesi. 8. Ya-pa okul öncesi eğitimi ve yaygınlaştırılması semineri. (s.41-50). İstanbul: Ya-Pa Yayınları. (1992).*
70. **Mayer, John.** *“Emotional Intelligence and Giftedness” Roeper Review, 23 (3), 131-137. (2001).*

71. **Mayer, D. John; Caruso, R. David; Salovey, Peter** "Selecting a Measure of Emotional Intelligence" in. Reuven Bar-On , James D.A. Parker (Eds). *Handbook of Emotional Intelligence*(pp.320-342). USA: Jossey-Bass, (2000).
72. **Mayer, John; Caruso, David; Salovey, Peter** "Emotional Intelligence Meets Traditional Standards for an Intelligence", *Intelligence* 27 (4), 267-298. (1999).
73. **Mayer, D. John; Geher, Glenn.** "Emotional Intelligence and the Identification of Emotion" *Intelligence*. 22, 89-113. (1996).
74. **Mayer, D. John; Salovey, Peter**"The Intelligence of Emotional Intelligence" *Intelligence*, 17,-442. (1993).
75. **Mayer, J.D., Salovey, P***The Intelligence of Emotional Intelligence*.*Intelligence*, Vol:17. (1990).
76. **Mayer, J.D., DiPaolo, M.T., & Salovey, P.** *Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: A component of emotional intelligence*.*Journal of Personality Assessment*, 54, 772-781. (1990).
77. **Myers, D. G., Diener, E.** *Who is happy?*,*Psychological Science*.6, 10-19. (1995).
78. **Mayer, J.D, Salovey, P., Caruso, D.R.** *Emotional Intelligence Meets Traditional Standard of Intelligence*.*Intelligence*,. (1999). C.27 S.4 (267-298).
79. **Mayer,J.D.,Salovey,P.veCaruso,D.R.** *foranextended discussion of the varied definitions of emotional intelligence*, p. 396; *ChapterTwo* (2000).
80. **Meyers, L. S., Gamst, G. ve Guarimo, A. J.** *Applied multivariate research.Design and interpretation*. Londra: Sage Pub. (2006).
81. **Moller, Claus.** *Hearthwork.Hillerod: TMI*. (2000).
82. **Morgan, GA, Sülük, NL, Gloeckner, GW ve Barrett,KC** Ölçme ve Tanımlayıcı İstatistikler (Bölüm 3). In *Kullanımı Tercümanlıkta: IBM Tanıtım İstatistik SPSS* (5. Baskı, sf 37-53.). New York: Routledge. (2013).
83. **Nikolaou , I. Tsaousis, I.** *Emotional Intelligence in the Workplace:Exploring Its Effects on Occupational Stress and Organizational Commitment*. *International Journal of Organizational Analysis*. Vol. 10,4, s.327-342. (2002).
84. **Oğuzlar,A.** *Veri önizleme*. *ErciyesÜniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler. Fakültesi Dergisi*, 2(21), 67-76. (2003).
85. **Öksüz, Y.** *Ergenin Kişilik Gelişimde Ebeveynin Rolü*, *Milli Eğitim Dergisi sayı: 155-156* (2002).
86. **Ömeroğlu, E. ,Acer D. ve Ulutaş.** *Anaokuluna Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Duygusal Zekaları İle Estetik Yargıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. *Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*(2007).
87. **Petrides K.V. Furnham, A.** *Gender Differences in Measured and Self Estimated Trait Emotional Intelligence*. *Sex Roles. A. Journalof Research* (2000).

88. **Salovey,P.&Mayer,J.D.** *Emotionalintelligence.Imagination,Cognition, and Personality*, 9, (1995). S (185-211)
89. **Shaffer, H.J.** *Understanding the means and objects of addiction: technology, the internet, and gambling.* Journal of Gambling Studies 12(4), (1996) (461–469).
90. **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 12 Yıl (2002)**
91. **Schutte, N.S., J.M. Malouff, C. bobik, T.D. Coston, C. Greeson, C. Jedlicka, E. Rhodes ve G. Wonderf.** *Emotional Intelligence and Interpersonel Relations, The Journal of Social Psychology*, 141 (4), (2001), S (523-53) 6.
92. **Skinner, C.E.** *Educational Psychology. Engle wood Cliffs. Prentice Hall Inc. (1959).*
93. **Shapiro Lawrence, E.** *Yüksek EQ'lu bir Çocuk Yetiştirmek Ümran Kartal (çev.), İstanbul: Varlık Yayınları (2000).*
94. **Thorndike, R., L.** *How Children Learn The Principles and Techniques of Problem Solving. Chicago: University of Chicago. (1950).*
95. **Ulaş, Ç. ve Arbak, Y.** *Modern Yaklaşımlar Işığında Değişen Duygu-Zeka İlişkisi ve Duygusal Zeka. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. C.3, (2004). S.2(209-219)*
96. **Ural,A.** *Yöneticilerde Duygusal Zekanın Üç Boyutu.Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi C.3(2001).*
97. **Voogd, G.** *Relationships and Tensions in the Primary Curriculum of the United States, In Ed.Moyles, J. and Horgreaves, L. The Primary Curriculum, Learning From International Perspectives. London: Routledge. (First Published and Bound in Great Britain by Biddles ltd, (1998). pp.139-158.*
98. **Vural,B.** *Öğrenci Merkezli iEğitim ve Çoklu Zeka İstanbul:Hayat yayınları (2004).*
99. **Yalçinkaya H., Şanlı N.** *İlköğretim Okulu 11-16 Yaş Öğrencilerin Ailede Karar Vermeye Katılımı Konusundaki Görüşleri, Milli Eğitim Dergisi, 29 Temmuz 2005'te <http://yayim.meb.gov.tr/yayimiar/157/yalcinkaya.htm> adresinden indirildi. (2003).*
100. **Yaşarsoy, E.** *Duygusal Zeka Gelişim Programının, Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerin Davranış Problemleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi.Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. (2006).*
101. **Yavuzer, H.** *Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitap evi. (1994).*
102. **Yavuzer, H.** *Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, Bilimsel Sorunlar Dizisi. Yavuzer, H. (1994). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi. (1984).*
103. **Yılmaz,M.** *Duygusal Zeka Düşünme Becerileri Eğitiminin Annelerin Duygusal Zeka Düzeyine Etkisi, Doktora Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. (2002).*
104. **Yılmaz, M.,Dicle, A.N.** *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Bazı Kişisel Özelliklerine Göre İncelenmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. (2007).*

105. **Yörükoğlu,A.** *Ulusal Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Politikaları Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi (2007). C.14 s.1(57 – 66).*
106. **Weisinder H.** *Đs Yaşamında Duygusal Zeka: Başarının Gizli Kaynağı Nurettin Süleymangil (çev), İstanbul:MNS(1998).*

EKLER

EK- 1

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Sporcular,

Bu çalışmada, farklı branşlarda spor yapan 10-14 yaş arası bireylerin duygusal zeka düzeyi araştırılmaktadır.Hazırlanan bu ankette kısa ve cevaplandırılması kolay sorular vardır.Siz kendi durumunuza uygun olanı bulup, parantezin içine bir (x) işareti koyacaksınız.

Ankette verdiğiniz cevaplar araştırma dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır.Araştırma sonuçlarının güvenilir olabilmesi, içtenlikle cevaplandırmanıza bağlıdır.Lütfen cevapsız soru bırakmayınız.Cevaplarınız bizlere ışık tutacaktır.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Not : Ankete katılımda gönüllülük esastır.İstenmediği takdirde katılım yapılmayabilir.

Serpil YENİAD
HMKÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü
BESYO Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1) **Cinsiyetiniz:** Kız () Erkek ()

2) **Yaşınız** : 10 () 11 () 12 () 13 () 14 ()

3) **Yaptığınız Spor Branşını Yazınız:**

.....

4) **Annenizin Öğrenim Düzeyi:** Okur-Yazar () Okur- Yazar Değil ()
İlkokul Mezunu () Ortaokul Mezunu () Lise Mezunu () Üniversite
Mezunu () Lisansüstü ()

5) **Babanızın Öğrenim Düzeyi:** Okur -Yazar () Okur- Yazar Değil ()
İlkokul Mezunu () Ortaokul Mezunu () Lise Mezunu () Üniversite
Mezunu () Lisansüstü ()

6) **Ailenizin Spora İlgisi:** İlgili () İlgisiz () Kısmen ()

EK – 2 (devam)

EQ-NED

Aşağıda, yaşamda karşılaşılan bazı özel durumlar karşısında gösterilen tepkilere ilişkin bazı ifadelere verilmiştir. İfadeleri okuyarak, size uygunluk derecesine göre herifadenin karşısında bulunan seçeneklerden yalnızca birinin içine X koyarak içtenlikle cevaplayınız.

Yardımlarınız için teşekkür ederiz.



<p>.....okulunda okuyan öğrencininvelisiyim tarafımda incelenen bu anketin öğrenci tarafından doldurulmasında sakınca görmüyorum.</p> <p>Velinin; Adı Soyadı İmza</p>		Hiç Böyle Yapmam	Ara Sıra Böyle Yapırım	Çoğu Zaman Böyle Yapırım	Daimen Böyle Yapırım
1	Sıra beklerken biri önüme geçtiğinde öfkelenirim				
2	Onun ayrıcalıklı olduğunu hissettiğini düşünürüm				
3	Sakin bir şekilde ona sıraya geçmesi gerektiğini hatırlatırım				
4	Birinden hediye aldığımda sevinirim				
5	Bana önem verildiğini bilirim				
6	Hediye almaktan duyduğum sevinci anında karşı tarafa gösteririm				
7	Küfürle konuştuğumda utanç duyarım				
8	Bunun karşıdakileri kızdırabileceğini ya da utandırabileceğini bilirim				
9	Duyduğum utanç neticesinde özür dilerim				
10	Yeni insanlarla tanışmaktan çekinirim				
11	Tanımadığım insanların hakkımda olumsuz duygular hissetmelerinden korkarım				
12	Bu yüzden insanlardan uzak dururum				
13	Olayları olumlu yönleriyle görmek bana hoşnutluk verir				
14	Olumlu bakış açım insanları rahatlatır				
15	Bu sayede problemlerimle daha etkin olarak başa çıkabilirim				
16	Birine kırdığım zaman intikam almak isterim				
17	Beni üzen mutlaka üzülmedir				
18	Bu sayede adaleti sağlamış olurum				
19	Koşullar ne olursa olsun istediğim gibi davrandığımda yaşadığımı hissederim				
20	Bu durumun zaman zaman insanları rahatsız ettiğini bilirim				

21	Hayata bir kez geldiğim için her istediğimi yapmaya çalışırım				
22	Arkadaşlarım beni eleştirdiklerinde öfkelenirim				
23	Beni beğenmediklerini düşünürüm				
24	Kendimi objektif olarak görmeye çalışır, eleştirileri dikkate alırım				
25	Bana verilen bir göreve yeterince başaramamışsam vicdan azabı duyarım				
26	Bana güven duydukları için bu işi bana verdiklerini bilirim				
27	Bana verilen sorumlulukları yapabilecek durumdaysam kabul ederim				
28	Bir dostum duygusal problemini anlatırken ona yardım etmek isterim				
29	Bunun için önce onun ne yaşadığını anlamaya çalışırım				
30	Eğer sorarsa onun göremediği farklı alternatifleri sunarak seçim kolaylığı sağlarım				
31	Hoşlandığım bir müziği dinlediğimde rahatlarım				
32	Bazı arkadaşlarımın bu müzik türünden neden hoşlanmadıklarını anlayamam				
33	Onları mutlu etmek adına beraberken müzik zevkimden fedakarlık etmem				
34	Sokakta çocuğunu döven bir anne gördüğümde ona kızgınlık duyarım				
35	Sinirli olduğu için böyle davrandığını ve çocuğun da çok üzülüğünü zannederim				
36	Öfkemi kontrol altına alıp çeker giderim				
37	Bir partiye giderken yabancı insanlarla karşılaşılabileceğim için kaygı duyarım				
38	Benim de onlar için yabancı biri olduğumu bilirim				

		Hiç Böyle Yapmam	Ara Sıra Böyle Yapırım	Çoğu Zaman Böyle Yapırım	Daima Böyle Yapırım
39	Bunu bilmek daha rahat davranmamı sağlar				
40	Arkadaşlarımla beni insanların içinde küçük düşürmelerine içerlerim				
41	Bana kızdıkları ya da kıskandıkları için böyle davrandıklarını hissederim				
42	Kendimi korumak için ben de onları küçük düşürmeye çalışırım				
43	Yaşamın sıkıntıları içinde sorunlarla uğraşmak bana yılgınlık veriyor				
44	İnsanların bu kadar sorunla nasıl başa çıkabildiklerine şaşırıp kalıyorum				
45	Beni sıkan, üzen herşeyden kaçmak istiyorum				
46	Arkadaşımın bana kızgın olduğunu hissettiğim halde bunu benimle konuşmamasına üzülürüm				
47	Bunu beni kırmamak için yaptığını anlarım				
48	Konuşmaya ilk girişi ben yaparak arkadaşımın kızgınlığını açığa vurmasını sağlarım				
49	İnsanları oldukları gibi kabul etmek bana huzur verir				
50	Onları oldukları gibi kabul edersem benide tüm özelliklerimle kabul edeceklerini düşünürüm				
51	Kendimi değiştirmek için bir çaba harcamıyacak oluşumun rahatlığımı yaşarım				
52	Bir grup çalışmasında gerektiği gibi yapılmayacağı endişesi ile işin önemli kısmını yüklenirim				
53	Gruptaki insanların beni takdir edeceklerini düşünürüm				
54	İşkolik olarak algılandığımı anladığımda grup çalışmasından koparım				
55	Karşı cinsten biriyle ilişkimde onu sevdiğim ya da sadece hoşlandığım ayrımını yapabilirim				

56	Onun bana karşı hissettiklerini anlamaya çalışırken de bu ayırımı yapabilirim				
57	Bu ilişkilerimi daha gerçekçi biçimde değerlendirmeme sebep olur				
58	Erkek / kız arkadaşımı kendi cinsimden biriyle samimi şekilde konuşurken görünce kıskanırım				
59	Onların birbirlerinden hoşlandıkların ve aldatıldığımı hissederim				
60	Hemen yanlarına gider bağırmaya başlarım				
61	Tanımadığım karanlık bir sokakta yalnız yürümekten korkarım				
62	Aynı sokakta beni gören biri de benden korkabilir				
63	Hissettiğim korku nedeniyle karanlık, تنها sokaklardan yolumu uzatmış olsam bile geçmem				
64	Bir mağazada 5 giysi deneyip beğenmemişsem almadan çıkabilecek kadar kendime güvenirim				
65	Tezgahtarın yorulduğunu, birşeyler almamı beklediğini bilirim				
66	Ona yorulduğunu hissettiğimi, ama giysilerden hoşlanmadığımı söyler teşekkür ederek çıkarım				
67	Sinemaya gitmeyi hiç istemediğim durumda arkadaşımın ısrarına “hayır” diyebilirim				
68	Onun benimle birlikte olmak istemesini anlayabilirim				
69	Arkadaşıma ‘onunla birlikte olmayı istediğimi ancak bugün sinemayı istemediğimi’ açıklarım				
70	Karşı cinsten çok hoşlanıyorum, onlar beni heyecanlandırıyor				
71	Benim hoşlandığım kişinin benden mutlaka hoşlanması gibi bir zorunluluk olamaz				
72	Karşılıklı birbirimizden hoşlandığımız kişiyle birlikte olmayı yeğliyorum				
73	Tanıdığım biri öldüğünde yaşamın anlamını sorgularım				
74	Ona yakın olan kişilerin yaşadıkları üzüntüyü anlayabilirim				
75	Ölümün üzüntüsünü kabul etmeye çalışır, hayatın devam ettiğini bilirim				
76	Yapacağım işlerde kararlarımı kendim verdiğimde güvenim artar				

77	Kararlarımın karışanların niyetinin 'bana hükmetmek' veya 'iyiliğim' olduğunu ayırdedebilirim				
78	İyiliğime yönelik yönlendirmeleri dikkate alırım				
79	Anne-babama herşeyden çok değer veriyorum				
80	Ama benim üzerimdeki kontrollerini kabul etmem mümkün değil				
81	Özgürlüğümü korumak adına ne pahasına olursa olsun onlarla bile çatışıyorum				
82	En küçük bir işi başaramasam dahi yoğun bir başarısızlık duygusu hissedirim				
83	Herşeyi başaran insanların mutluluğuna gıpta ediyorum				
84	Yaşadığım başarısızlık korkusu beni yeni girişimlerden uzak tutuyor				
85	Bir sanat eseriyle karşılaştığımda büyük bir zevk duyarım				
86	Eserin temasını oluşturan duygu yükünü kolaylıkla hissedebilirim				
87	Kendimi hissettiğim duygu yüküne bırakıp keyfini çıkarırım				
88	Aşık olduğum kişinin aşkını kazanabilmek için yapacaklarımda hiçbir sınır tanımam				
89	Ama nedense aşklar yine de karşılıksız kalabiliyor				
90	O zaman sevgimi tek başıma sonsuza kadar yaşatma azmini taşıyorum				
91	Karşımdakileri ikna edemediğimde hayal kırıklığı yaşıyorum				
92	İkna edemediğim insanların duyarsız olduklarını düşünürüm				
93	Karşımdakine daha iyi aktarabilmek için duygularımı tanımaya çabalarım				
94	Arkadaşım elinden kaynar tencereyi düşürse halı kirlendi, yemek ziyan oldu diye üzülürüm				
95	O telaş içinde "biraz daha dikkatli olsana " diye söylenirim, hatta çıkışıyorum				
96	Yetenekli olmadığını anladığımdan bir daha ona aynı işi yaptırmam				
97	Hep verici durumunda olduğumdan insanlardan birşey isteme konusunda sıkıntı duyarım				

98	İnsanların, beklentilerimi ben söylemesem de hissedip bana vermelerini isterim				
99	İnsanlar isteklerimi kendiliklerinden anlayamayınca beni yeterince sevmediklerini düşünürüm				
100	Arkadaşlarım tarafından anlaşılmaktan mutluluk duyarım				
101	Beni anlamamanın onları mutlu ettiğini bilirim				
102	Başkalarını anlamak için özel bir çaba harcamam				
103	Sevmediğim insanlara seviyormuş gibi davrandığımda kendimden nefret ediyorum				
104	Ama insanlar da sevilmediklerini hissetseler bile duymaktan hoşlanmazlar				
105	Yine de insanlara duygularımı, kaldırabilecekleri ölçüde ama hissettiğim şekilde yansıtırım				
106	Başkalarının bana iş buyurmalarından sıkılırım				
107	Karşımdaki insanların bu işi birine yaptırmak zorunda olduklarını anlarım				
108	Bu işi neden yapmak istemediğimi açıklarım				

EK - 3

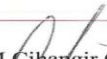
TUTANAKTIR

Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Serpil YENİAD'ın "Farklı Branşlarda Spor Yapan 10-14 Yaş Grubu Bireylerin Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında uygulamak istediği anket 2017/25 sayılı Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlikler İzinleri Genelgesi kapsamında incelenmiş olup Antakya Hüseyin Özbuğday Ortaokulunda uygulama yapmasında sakınca olmadığına komisyonumuzca karar verilmiştir. (30.03.2018)

Komisyon Üyeleri:


Kamer KURT
Öğretmen


Yusuf KAHARAMAN
Öğretmen


M. Cihangir GİRİŞKEN
Öğretmen


Ö. Çiğdem ÖRCAN
Öğretmen

Komisyon Başkanı:


Mustafa KÖSE
İl Millî Eğitim Şube Müdürü



T.C.
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Üniversiteye
Mail Adıdır

Sayı :19125448-302.14.03-
Konu :Tez Çalışması (Serpil YENİAD)

HATAY İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün; Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Serpil YENİAD' ın "Farklı Branşlarda Spor Yapan 10- 14 Yaş Grubu Bireylerin Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Hüseyin Özübuğday Ortaokulunda yapabilmesi ile ilgili 07/03/2018 tarihli ve E.15065 sayılı yazısı ile ekleri yazımız ekinde gönderilmiştir.

Gerekli iznin verilmesi hususunda bilgi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Veysel EREN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EK :
İlgili yazı (7 sayfa)

HATAY VALİLİĞİ	
İl Millî Eğitim Müdürlüğü	
KAYIT TARİHİ	12 Mart 2018
SAYI	5150865
HAVALE GEREĞİ	Tez çalışması
BİLGİ	Strateji
DOSYA NO.	
TEKLER	

Belgenin Aslı
Elektronik İmzalıdır.
Tarih : 12.03.2018

Doğan İSHAKOĞLU
Bilgisayar İşletmeni

Doğan İshakoğlu

Serpil.yeniad@hotmail.com

Mevcut Elektronik İmzalar

VEYSEL EREN (Rektör Yardımcılığı: (Prof.Dr.Veysel EREN) - Rektör Yardımcısı) 09/03/2018 17:33

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://dogrula.mku.edu.tr/enVision-Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BE6LBHE1U>

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Tel : 03262455915

E-Posta : ogrenci@mku.edu.tr

Faks: 03262455916

Elektronik ağı: oidb.mku.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Ayşegül Bilkay



Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır. Evrak Doğrulaması <http://do>

ÖZGEÇMİŞ

Hatay'ın Antakya ilçesinde 1986 yılının ekim ayında doğdu. İlk ve Ortaöğrenimini Vali Teoman ilköğretim Okulunda tamamladı. Daha sonra 2005 yılında Açıköğretim Lisesinden mezun oldu. 2009-2010 eğitim öğretim yılında HatayMustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor YöneticiliğiBölümünü kazandı.2013 yılında Spor YöneticiliğiBölümünden mezun oldu.2015 eğitim öğretim yılında Muş Alparsan Üniversitesi PedagojikFormasyon eğitimini tamamladı.2017 yılında Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2017 yılından bu yana Hatay Büyükşehir Belediye Kadın futbol takımı antrenörlüğü ve yöneticiliğini yapmaktadır. Ayrıca 2013-2014 yılısezonunda başladığı Voleybol hakemliğine Hatay il Hakemi olarak devam etmektedir.

